

Liite n:o 37.

Suomen sos. dem. Puolueen Puoluesihteerille.

Arv. kirjenne 28/5 johdosta saamme ilmoittaa, että kirjenne sa-
*tu*amme oli asiasta keskustelua Piiritoimikunnan kokouksessa tänään, jonka
keskustelun tuloksena ja Piiritoimikunnan päätöksen mukaisesti esitämme
seuraavaa:

Piirisihteeri valintamme johdosta esittämämme muistutukset A. Hauta-
mäkeä vastaan ei puolestamme aiheuta mitään enempiä toimenpiteitä. Piiri-
sihteerin puoluekantaa emme tosin sen lähemmin tunne, mutta olemme kuul-
leet häntä tuntevilta puoluekannaltaan sosialidemokrateiksi tunnetuilta
huomatuilta puolueverreä kiitettäviä arvosteluja. Nuorena ja vasta
alkavana puoluemiehenä ehkä hänen puoluekantansa on ollut aikaisemmin
epämääräistä ja ehkä kiipeä suuntataistelun ja oikeistosuunnan sovit-
tamattomuuden provoseeramana liijaksi äkkijyrkkää, mutta ei tietäksemme
hän kuitenkin ole syytä puolueen hajoittamiseen, joksi emme katse
hän lausuntojaan m.m. nuorisopiirikokouksessa nuorisointernatsionaali-
kysymyksessä. Vaalipiirikokous valitsi Piiritoimikunnan poliittisesti
vasemmisto tai oikeammin keskusta merkeissä, tyytymättömänä -- sanomme
sen suoraan) puoluejohdon ajamaan suuntaan ja puoluepäästösten tulkintaan
Me siis piirikokouksen evästäminä alistuen puoluepäästön alle, pyrimme
kokoamaan ja valistamaan työväestöä piirissämme jyrkän vasemmisto-sosia-
lidemokratiasessa henkessä. Vastustaan niin äkki-oikeisto- kuin myöskin

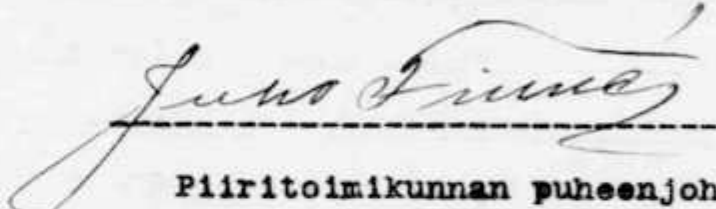
äkki- vasemmisten politiikkaa ja intoilua ja toivomme mitä hartaimmin
 että tuleva puoluekokous löytää tien tähän joukkojen käsityskannan mukai-
 seen puoluekantaan. Sihteerin toimen avoimeksi julistaen — ja siten
 antaen eron juuri oikeistosuunnan takija entiselle sihteerille — emme
 kuitenkaan hakijoista havainneet ainoatakaan pystyvampää ja meitä tyydyt-
 tävää hakijaa ja näin oikeastaan eräät jäsenemme pyysivät Hautamäkeä sih-
 teeriksi ja valitessa hänet hän julkisesti meille ilmoitti aikaisemman
 obbositioni kantansa ja sen mukaisen toimintansa, mutta samalla luvaten
 toimia piirin palveluksessa ollen mielihyvällä Piiritoimikunnan kontrol-
 lin alle alistuen puolueen periaatteiden ja sosialidemokraattisten menet-
 telytapojen sisällä; ja kun A. Hautamäki perehtyneenä sekä kuolu-opin saa-
 neena ammattimiehenä mitä tulee kanslian hoitoon ja tunnettuna sekä har-
 vinaista suosiota saaneena kansanpuhujana — meidänkin piirissä jo ennen
 tunnettuna — pystynee sekä kykenee hän piirisihteerin toimiensa paremmin
 kuin toiset toimeenhakijoista, niin emme todellakaan katse olevan syytä,
 ainakaan ennen kuin Hautamäki julkisesti kehoittaa esim. järjestöjä ero-
 amaan puolueesta tai muuten osoittaa piirissämme toimivan puoluetta ha-
 joittavasti, ryhtyä hänen suhteensa mihinkään toimenpiteisiin. Toivomme
 muuten, että puolue-toimikunta suhtautuu uuteen piirisihteerimme ainakin
 odottavanlojaalisesti. Jos tästä kysymyksestä esim. enempi juttua psyn-
 tyy ja se tulee julkiseksi, niin olemme varmat, että se enempi kuin mi-
 kään muu provoseeraa piirissä puolueenyhtenäisyydelle vahingolliset ja
 puoluetta hajoittavat suunnat ja ilmiöt esille. Meidän halumme on pitää
 puoluetta niin kauvan kuin siihen suinkin on mahdollista yhtenäisenä.
 Olemme varmassa uskossa, että kun suuret joukot saavat määrätä puolueen-
 suunnan, niin puolue kehittyy terälle pohjalle, jossa se ei nyt tällä-
 kertaa ~~ole~~ ole.

Täten pyymme hyvätuntoisesti puoluesihteerinä mahdollisimman pi-
 kaisesti vastaamaan, tyydyttääkö vastauksemme Tätä sekä samalla ilmoit-

tamaan, että onko puoluesihteerin ja puolue-toimikunnan neuvona meille,
 että valitsisimme uuden sihteerin, joka merkitseisi jo entisestään seka-
 vien asioittemme aivan rempalleen joutumista. Ilmoittakaan myös, miten
 aikoo Puolue-toimikunta suhtautua Piiritoimikuntaamme, jos se edelleen
 pitää Hautamäkeä sihteerinään; voidaksemme siten toimia asiassa molemmiin
 puoliseksi tyydydytyksekseksi.

Ensossa 30 p:n toukokuuta 1920.

VIIPURIN LÄÄNIN ITÄISEN VAALIPPIIRIN
 SOS.DEM PIIRITOIMIKUNTA, ENSO.

 Piiritoimikunnan puheenjohtaja.

Tämän kuluvan kuun 9 päivänä toimitettuja puolueäänestysten tuloksia
 emme me voi nyt juuri parhaalla tahdollaakaan lähettää, kun järjestöt eivät
 näy pitävän kiirettä pa auttaa toimistoomme niitä, mutta teemme parhaamme
 asian edelleen jouduttamiseksi.

Sama.

Lähte N° 38.

Pöytäkirja

Tehdy. Murmannin Suomalaisen
Lehionan Rahaston Toimikunnan
ja Sosialidemokraattisen puolue-
toimikunnan edustajien keskinäi-
sessä kokouksessa Helsingissä 11 p:n.
Toukokuuta 1920.

Kokouksessa olivat saapuvilla
Murmannerin Suomalaisen Lehionan
Rahaston Toimikunnasta Pentti
Kontin. Juhv. Ojura. Jaakko Kor-
honen ja Tilintarkastajat Heikki
Tuomisto ja Armas Rajander.
Ja puolue-toimikunnasta David
Tainio ja yryö Räsänen.

1. §.

Kokouksen avasi Pentti Kontin joka myös valittiin
kokouksen Puheenjohtajaksi. Sihteeriksi valittiin
Jaakko Korhonen.

2. §.

Rahaston Populistisesta siirtämisestä päätettiin seuraavaan
päätökseen.
Kun, juoksevat menot Sm. 19,411 - 90 pen, ovat päättä sur-
ritetut, jää summa, Sm. = 84,858 - 10 pen, joka on rahas-

puoluetta niin kauvan kuin siihen suinkin on mahdollista yhtenäisenä.
Olemme varmassa uskossa, että kun suuret joukot saavat määrätä puolueen-
suunnan, niin puolue kehittyy teräälle pohjalle, jossa se ei nyt tällä-
kertaa ~~ole~~ ole.

Täten pyymme hyvätuntoisesti puoluesihteerinä mahdollisimman pi-
kaisesti vastaamaan, tyydyttäväk vastauksemme Tietä sekä samalla ilmoit-

Toisen kpl. keskustoimikunnan kirjelmää pidätte itse ja alatte toimintanne.
Kun piirisihteeri lähettää teille lääninhallituksesta saamansa diaritodistuksen, tulee se pitää tallessa.
Liiton keskustoimikunnan osoite on Helsinki, Sos.-dem. Puoluetoimisto, Sirkuskatu 3.

sen sääntöjen ja myöskin Helsingissä 27.8.1919 pidetyn kokouk-
sen pöytäkirjan 4. §. mainitun päätöksen mukaan, jaetta-
va rahaa, avustus ja valistus tarkoituksiin, puoleksi
kumpaankin, joten kumpaiseenkin tarkoitukseen tulee
Sm: 42,425 - 15 pen,

Yhdimielinen päätös tuli, että rahaston avustussumma ja-
kolmeen osaan

1/ Sm: 10,000 mk. suoritetaan Sos-dem: puolustajainkunnan
käytettäväksi, sellaisien Lexionalaisten avustamiseen
jotka ovat, tai tulevat joutumaan vankiloihin ja poliit-
tisten vainojen alttiiksi ja tarvitsevat lainopillista
avustamista

2/ Sm: 10,000 mk. tulisi käytettäväksi, Oulunkäänin pohjoisen
vaalipiirin avustajainkunnan välityksellä niiden Le-
xionalaisten perheiden avustamiseen joiden isä tai puoliso
ja on joko kuollut Lexionassa olo aikana, tai on joutunut
vankilaan, maanpakoon, tai poliittisesti vainotuksi.

3/ ja Sm: ^{5,325 - 50} ~~5,325~~ - 50 pen: Sos-dem: puolustajainkunnalle käytet-
täväksi sen rahaston mukaan, väärin ilmiantojen ja
muun poliittisen vainon kautta hämmästyttävien joutuneiden
avustamiseksi.

Toinen osa, Sm: 32,425 - 15 pen: suvitettiin Sos-dem:
puolustajainkunnan käytettäväksi, valistus-tarkoituk-
siin, ehdolla, että ne käytetään, opintojen ja kuento-
jen järjestämiseen edellämainitun Oulunkäänin itäisen ja
ja pohjois-asioiden työväen keskuuteen, yhdessä siellä-
olevien Sosialististen ja Sos-dem: vaalipiiritoimikun-
tien kanssa

3. §.

Hyväksyttiin valtiokassatoimikunnan tilit, kuin myöskin ne
avustukset mitä on jaettu ennenkin myönnetyksi 20,000 mk:
sta. Samoin hyväksyttiin kokoukseen tulleiden Rahaston-
toimikunnan jäsenten matkakorvaat ja kulu.

4. §.

Suomalaisen Lexionan merkeistä päätettiin, että A. Ka-
lander lähettää kaikille ne merkit jotka on jo makset-

tu ja tilaukset vastaan otettu ja puolustajainkunta, ottaa
maksuunsa koput merkeistä joten ne tästä alkaen on tilattava
sieltä. Hinnaksi merkeille tuli 50 mk.

5. §.

Jos 2. §:ssä ehdossa mainittu summa ei tulisi kokonaan käyt-
ettyksi siinä sanottuun tarkoitukseen, sanheaa jäämäs
saman pykälän 3.:ssä sanottuun tarkoitukseen

6. §.

Päätettiin, että Toveri E. Merataisen lähettämien rahojen
kanssa ei muillakaan mitään tekemistä eikä hän myö-
skään ole tilivelvollinen niistä Tälle toimikunnalle sit-
tä ne eivät kuulu tähän osaan Suomalaisen Lexionan
rahastoa.

7. §.

Tulittiin Populliseen päätökseen siitä, että Murmannin
Suomalaisen Lexionan Rahaston Toimikunta on nyt
Popullisesti täyttänyt tehtävänsä ja myöskin sanot-
tu rahasto maksetaan Popullisesti hajautuksi ja Popul-
lisen toimintansa.

8. §.

Murmannin Suomalaisen Lexionan asiakirjoja ja paperita-
säilytetään Suomen ^{työväen} Sosialidemokraattisen puolueen arkis-
tossa.

Pentti Rontio.
(puheenjohtaja)

Mikko Räsänen
Juho Ojasa.

Pöytäkirjan vahvudeksi.
Jaakko Korhonen
(Sihteri)

T. Tainio

Alkuperäinen rahasto		104,270:-
Juoksevia menoja		
Lahja esineet	5,350:-	
Sanomalehti-ilmoituksia	920:-	
Työväen Lakiasiantoinisto	8,700:-	
Toimikunnan jäsenten ja tilintarkastajain matkalaskut	<u>4,441:90</u>	<u>19,411:90</u>
Jaettava summa		84,358:10
Sos.dem. Puoluetoimikunnalle sivistystarkoituksiin		42,429:05
siitä käytetty		<u>10,000:-</u>
Jällellä oleva summa		32,429:05
Avustusrahasto		42,429:05
siitä käytetty Avustuskomitean ja Helsing. toimik. välityksellä		<u>17,052:15</u>
Jällellä oleva summa		25,376:90
Avustusrahaston jako.		
Puoluetoimikunnalle legionolaisten avustamiseksi	10,000:-	
Oulun l. pohj. vaalipiirin avustustoimikunnalle	10,000:-	
Puoluetoimikunnalle yleisesti valtiollisesti vainottujen avustamiseksi.	<u>5,366:90</u>	<u>25,366:90</u>

Olemme tänään tarkastaneet Sos-dem. puoluetoimikunnan hoidettavana olleen Suom. Leg. rahaston tilit ja huomanneet ne tulo- ja menotodisteiden sekä rahastoa koskevien päätösten mukaisesti hoidetuksi.

Helsingissä 12/5 - 20.

A. Kajander.

H. Tuomisto.

Julistus! Suomen työväen-
luokalle.

Se hajaannus, joka viime aikoina on vallannut Suomen ennen niin yhtenäisen työläsrintaman ja joka on wahingoksi ennen laiffee tyväestölle itelleen, pakottaa allekirjoittaneita Suomen työväenliikkeen yhtenäistystä horrašlawia puoluetovereita fäänty-mään julistuf'ella laiffien niiden puoleen, jotka tahtowat puolueen yhtenäistystä jyrkän sosialidemokraattijien luoffatoistelum pohjalla.

Rätkänime hymin, että ne erimies-
hydet, jotka uhlavat ihomäenlii-
feenime yhtenäisyyttä, johtavat o'a.

fanialaisodan onnettomista seurauksista, siitä laiskuudesta, jota fanialaisodassa ja sen jälkeen harjoitettu terrori on herättänyt laiffialla ympäri maata. Mutta jompyneellä hajaanutjella ei mielestämme ole kuitenkaan jyvempiä juuria itse marjinai-
sten työläisjoukkojen kettuudesta, sillä Suomen työväen fuuri enemmistä on edelleensin jystän sosialidemokraattien luottamisteluun kannalla, kuten viimeksi puoluelokouksenkin päätöksiä (erinäisiä poikkeuksia lukuunotta-
matta, kuten kymmys 2 Internationalesta eroamisesta y.m.) ilmenee, vaan on hajaanus mielestämme luonnoton
seurauks siitä taistelusta, jota käydään äärimmäisten oikeistolaisten ja äärimmäisten kommunistolaisten kesken.

Viime puoluekokouksessa muodosti-
vat wajemmistojohjalidemokraatit ko-
kousen määräävän enemmistön.
Mutta puolueen johto janoinkuin
puolueen virallinen äänenlannattaja-
tin jättettiin kokouksia edelleen oi-
seistolaisten käsiin. Seurauksena oli,
että jamaalla kun wajemmistojohjalide-
mokraateilla tulisi mahdoliisuus
maifuttaa puolueen viralliseen tans-
taan, alfoi puolueen oiseistolainen
johto ja päääänlannattaja toimia
tawalla, jofa ei woinut olla herättä-
mättä mitkä suurinta suuttumusta laa-
joissa työläisjoukoissa.

Oikeistolaiset et ovat käytännöllisessä menettelyssä tavoitelleet luottajain-
toa työväenluolan vihollisten ja val-
koisen terrorin harjoittajien kanssa.
Suosuntaryhmän toiminta on sen
oikeistolaisen enemmistön vaikutus-
jesta ollut heikkoa ja peräänantavaa,
joka pitennälle jatkuen laimentaa
työväenluolan parlamentaarista
taisteluintoa. Puolueen pää-äänen-
fannattajaa on toimitettu keskus-
taa (va. enmmistö: sosialidemokraatteja)
poistohäntävällä ja va. enmmistöä suo-
rastaan ärsyttävällä tavalla. Se on
tehnyt itienä hyppääksi tärkeisiin tah-
dittomuuksia efan. julaistesjaan toiv.
Maalpuoan ollesja mangittuna häntä
herjaavia kirjoituksia. Menäjän ja
Läninvaltain työväenluolan vapous-
taisteluja se ei ole riittävällä myötä-
tunnolla seurannut. Puolueen pää-
äänenannattajan menettely on ollut
puolueen jäenten enemmistön oikeu-
dentunnetta vastaan ja se on ollut
mahdollista vain siten, että puolue-
kokoukselle annetuista selvistä lu-
pauksista huolimatta ei lehden my-
kyistä päätoimittajaa ole muutettu.
Samoin on myöskin tärkeimmille ja
vaikutusvaltaisemmille paikoille as-
tettu yksinomaan oikeistoryhmään kuu-
lujia jäseniä, kuten Sosialidemokra-
tin toimitusneuvostoon, tietotoimis-
toon, rauhanvaltuuskuntaan j.n.e.

Puoluefohoni'es'a tehty erehdys puoluejohdon valit'emi'es'a oli omia'sa helpottamaan äärimmäisen ei sosialidemokraattien voimemmiston agitatio'nia uuden puolueen muodostami'se. Ja nyt festustalle — marssitalle sosialidemokraateille — joituu juuri mahinto, jillä ntytymättömyys mie helposti myöskin sosialidemokraatteja ellaiseen puolueeseen, jo'a miellättää heitä peljän puolueen johtoa voimattomasti juumatun oppositio'نین tafia, mutta ei juinkaan ole heidän oitea paikka'a, kosta he edelleen pitävät kiinni sosialidemokratian periaatte'sta.

Toverit: Puolueemme kehitys ja elämä eivät ole oikealla tolalla. Jos oikeistomme saa nhä edelleen valita, jos jän vää äänestämättä saavat toimia entistä hengerä, tulee puolueen hajaantumistilaa nhä edelleen

jatkumaan ja Suomen työväenliike
jouuu täydellisesti pirstonuffi.

Mutta tämä ei jaa tästä lähtien jatkua. Keskennään kilpailevia puoluehyymiä voi ajatella vain jellatissa ja maissa, joissa vallitsee totellinen demokraatia. Mutta Suomessa, jossa vallitsee jatkuvaa luokkaterroria, jossa ajatettujen puoluksufunktioiden edessä tje hallituksen moimaton, jellatissa poliitiwaltiossa on oja-dem. puolueen hajoantuminen tñyhälistölle mitä juriin onnettomuus.

Me festustalaitet tahdomme uudelleen foota hajaantuineet rivit jyrkän sosialidemokraattisen luoffataistelun pohjalla, tähdemämällä ja uudistamalla puolueemme muutamisia iuh-teisia vanhentunutta ohjelmaa (so-sialijoimis- ja maataloustyöjymys, In-ternationaletyöjymys n.m.) Ne epäoh-dat, jotka nyt ovat olleet iuurimpana iynnä puolueen hajaantumiseen, voi-daan mielestämme poistaa puolueen iitäsä. Siirtyminen sosialidemokraat-tijesta puolueesta ei-socialidemokraat-tijeen puolueeseen ainoastaan sen wuoffi, ettei tilapäisesti wallalle pääs-syt juunta waistaa työwän waatimuk-sia, oltyi mielestämme wahingollinen ulmio.

Määlemissä perusteilla kehoittamat
alkeisjohtaneet Suomen työväestön
enemmistöä kattaen maan rhytmään
toimenpiteisiin puolueissa valitje-
wan johtamattomia tilanteen johdos-
ta. Kehoittamassa

1) piirijärjestöjä vaatimaan yli-
määräisen puolustokoufien soolle tut-
tumista enfi jysfysi, tai marinaisen
puolustokoufien enfi tammikuusta, je-
tä

2) niitä järjestöjä tai yhdistyksiä per-
filöitä, jotka ovat jo eronneet so-
dem. puolueesta, edelleenkin, mikäli
eivät ole voimassa uudelleen liit-
täne puolueeseen, jäämään odottaval-
le kannalle, kunnes puoluekokous to-
koontuu ja poistaa ne jäsen, jotka ovat
ryhymästä keskuudessa hajanantia
aiheuttaneet.

3) ja lopuksi, niillä seuduilla, joissa hajaannusta ei vielä ole tapahtunut, edelleenkin wälttämään sojdem. puolueesta eroamista.

Helsingis, toukokuu 1920.

J. Fr. Kasto, Lemminkylä, toimittaja; Frans Kasto, Kotka, ed. ammattijäri. Isokoulu'ssa; Heikki Ahmala, Tampere, paperiliiton johtaja; Mikko Ampuja, Helsinki, kansanedustaja; O. A. Arho, Rovaniemi, kansanedustaja; Hj. Blomqvist, Helsinki, toimittaja; L. Bruggari, Helsinki, ammattijärjestön puheaja; Otto Elfwing, Pietari, kansanedustaja; R. F. Sellgren, Helsinki, kirjallaja; Salomon

Hellsten, Helsinki, kirvesmies; Johan
Gelo, Turku, sananeuvoja; W.
Huhta, Tampere, toimittaja; Anni
Huotari, Tampere, ent. sananeuvoja;
Jessa Huttunen, Siikalmi, sananeu-
voja; Jessa Huttunen, Mattaellä, ed.
ammattijäri, kouluesiä; A. J. Joki-
salo, Tampere, taloudenhoitaja; W.
Kanto, Tampere, taloudenhoitaja;
Arnet Kauppinen, Namsalmi, sananeuvoja;
Silma Koivusalmi, Vhto, Pirrat, sananeuvoja; Manu
Kontula, Kuusankoski, kunnallistoimikunnan puheenjohtaja; Samuli
Kosko, Wiipuri, vieritoimikunnan jäsen;
Heikki Laakso, Tampere, toimittaja;
Matti Lauffonen, Kannus, sananeuvoja;
A. Lehtinen, Jyväskylä, sananeuvoja; E. A. Lehtinen,
Tampere, toimittaja; Aino Lehtola,
Maaria, sananeuvoja; Ernst Pähde, Turku, omiskauppaneuvos.

woja; Jalmari Linna, Ewijärvi, kanjanedustaja; Heikki Manner, Wiipuri, ammattijärj. kokouksen puheenjohtaja; Kalle Wyllymäki, Hämeenlinna, piiriinhteeri; A. Nordlund Tampere, puolueuueuoston jäsen; Anna Nurminen, Wiipuri, piiritoimilunnan jäsen; Lauri Nurmiaho, Tampere, ammattijärj. kokouksen puheenjohtaja; Matti Puittinen, Pielisjärvi, kanjanedustaja; T. Rainio, Pori, toimittaja; Oskari Reinifainen, Wiipuri, kanjanedustaja; Anni Rytönen, Jyväskylä, kanjanedustaja; W. Saarisalo, Tampere, kanttoristo; Wäinö W. Salomaa, Helsinki, metallityöntekij. liiton sihteeri; Oskari Seppälä, Wiipuri, hallintoneuvoston jäsen; J. Sinialo, Helsinki, metallityöläisten puheenj.; Wäinö Soini, Pornainen, suunnallistoimikunnan sihteeri; R. Swenborg, Helsinki, toimittaja; T. A. Turtiainen, Joensuu, kanjanedustaja; Wiljam Uro, Turku, maalar; Tapani Uski, Helsinki, työnvälitysneuvoja; E. Wählinen, Turku, toimittaja; J. S. Walawaara, Waaja, kanjanedustaja; Silma Waljalla, Mikkeli, kanjanedustaja ja J. S. Wefhamäki, Helsinki, Nuorijouliiton sihteeri.

Puoluevoimien lainsunto ylläolewasta.

Edelläolewa erinäisten ammooisien puoluetoverien julistus on ilmeisesti oikeaan tarfoitukseen tähtääwä. Se pyrkii estämään sitä työmäenluokkamme keskuudessa tapahtumaa hajoomista, jota on juureffi wahingoffi sen luoffataistelulle ja josta ihmene mistä jen wuoffi taiffien edeswä tiumia tuntemien työmäenluokan aine sten tulee woinmiena mullaan ja kai fin jopimin keinoin wästustaa. Julis tuffen allekirjoittajain kans'a on Suoluetoimimunta nhtä miestä siinä, että työmäen yhteenliittymisen täytän tapahtua jyrkän sosialidemokraattisen luoffataistelun pohjalla ja että Suo men työmäen juuri enemmistö edes leen onfin tällä samalla. On työdy tshfellä terwehdittäwä jokaista reheliistä ja wakawaa nrytystä myötiämäi futtaa työmäen luoffatoiminnan el wottänti'effi tällä pohjalla.

Näiden asioiden ohessa on kuitenkin merkittävä julistuksessa esitetty joukko harhamaatteita, joista epäilemättä useat sen allekirjoittajista ovat olleet tietoisia, vaikka heillä ei ole ollut tilaisuutta vaikuttaa tämän jousun tai johtajuiden päättyneiden henkilöiden laittaman julistuksen jama-
muotoon.

Julistus lähtee ensi sijassa puoluees'amme löytyvää n.f. oikeistolaisuutta vastaan. Epäilemättä ovatkin n.f. oikeisto/sozialistiset virtaukset sekä semmoisinaan vahingollisia että amiansa huumittamansa työväestöä päinvastaiseen äärimmäisyyteen meneviä virtauksia. Puolueoimifunnalla, jonka jäsenistä useimmat pikemmin lukeutuvat keskuasaan (sosialidemokraattiseen va'emmiistöön), ei ole tietenkään kyttä eikä halua ryhtyä puolustamaan kaikkia, mitä puolueemme oikeistolaisien taholta on esitetty tai tehty. Mutta kun 'anojen

merkitys on meillä vielä siksi häilyvä, että julistuksessa on väitetty "puolueen johdon" — jolla ilmeisesti tarkoitetaan Puolueoimifunktaa — olevan oikeistolaisen käsityksellä ja tällä ollen julistuksessa esitetyt väitteet kohdistuvat myös Puolueoimifunktaan, täytyy meidän niihin huomian rajata.

Ensiksi annetaan julistuksessa mielestämme väärä kuva työväemme keskuudessa tapahtuneesta osittaisesta hajaantumisesta, kun sitä aiheuttaneet syyt esitetään yksipuolisesti, työryhtäen ensi sijassa syy puolueemme johdon ja vielä enempi eräiden yksiköiden, puolueoiminnassa rasasta päiwätyötä suorittaneiden puolueovereiden hartioille ja jättäen tunnetut tosiasiat huomioonottamatta.

Ensiksi on todettava, että agitafioni sosialidemokraattisella pohjalla järjestettyä työväenliikettä vastaan alkoi bolshewistis-kommunistisessa hengessä harjoitetun, ulkoapäin johdetun salaisen toiminnan muodossa jo samoihin aikoihin, kun puolueemme toimintaa kapinan jälkeisestä romahduksesta alettiin jaloilleen nostaa. Tämä tapahtui siitä huolimatta, että puolueemme warjin rajoitettu toiminta melkein yksinomaan kohdistui valtoista terroria ja valtiollista taantumusta vastaan, mikä toiminta kieltämättä oli niin jyrkkää kuin niissä oloissa oli mahdollista. Mutta ulkoapäin johdetun salaisen agitafionin suoranaishana taroitukseksi olisin häwitää sosialidemokraattinen luokkatalistelumuoto työväenluokkamme keskuudessa ja johtaa se samoihin vähemmistöedustajien perustaville bolshewistis-kommunistisille periaatteille, jotka eräs wenäläinen sosialistinen puolue oli omaksunut. Puolueettamme vahingoittavaan ja työväenluokkamme hajottavaan kommunistiseen agitafioniin ei sosialidemokraattiselta taholta paljoakaan rajottu, koska puolueen voimat oli tarvin käytettävä paaria-asemaan joutuneen työväenluokan valtiollisten ja yhteiskunnallisten etujen hankkimiseen ja puolustamiseen ja koska salaista, poliittisin erikoisesti wainoamaa liikettä vastaan oli vastenmielisiä julkisuuksia taistella. Vasta aivan viime puoluekokouksen maalien aikaan puolueemme pää-äänenlannattaja lähemmin ryhtyi asiaa koskettelemaan, koska kommunistit, wäärällä kyllä esiintyen, ilmeisesti yrittivät näissä

maaleissa vallata puolueen johtamusta. Lehden päätoimittaja teki tässä tapahtumassa puoluekokouksessa selvää ja otettiin selostus tyhjyyksellä vastaan. Muuten puoluekokous myöskin yleisin piirtein hyväksyi filloisen puoluejohdon menettelyt ja pää-äänenlannattajan esiintymisen.

Puoluekokouksen kommunistinen vähemmistö lähtikin puoluekokouksesta tyytymättömänä ja ryhtyi perustamaan omaa puoluettaan. Niin vahingollinen kuin työväenluokan pirstoutuminen eri puolueryhmiin onkin sen yhteiselle vapauttamispyrkimykselle, oli tällainen wastakkaista toimintaperiaatteita ajavan aatepuunnan eroaminen eri puolueeksi olojuhteista johtava wäittämättömyys. Iluden puolueen ohjelman julkisuuteen tuleminen tarjosi ensimmäisen tilaisuuden tyhjyyksien osittaiseen täyttelyyn. Taantumushallitus typerine poliiswiranomaisineen teki tämän kuitenkin

fitten mahdolliseksi. Pää-äänenlannattaja on hallituksen ja poliiswiranomaisien menettelyä mitä jyrkimmin tuominnut ja puolueen eduskuntaryhmä toiminut asiassa sillä tavalla kuin siltä suinkin on voinut waatia.

Tällä olemme tahtoneet todeta, että työväenluokkamme keskuudessa tapahtunut hajotus ei ole ollut sojdem. puoluejohdon toimeenpanemaa, vaan on tämä ensimmäiseen yksiköity puolustawassa ajamassa. Pikemminkin voisi Puolueoimifunktaa moittia siitä, ettei se ole tarpeellisesti walppaudella ja ankaruudella käynyt käteksi esim. erinäisissä puolueeseen liittyneissä maaseutulehdissä esiintyneisiin epäsocialidemokraattisiin kannanilmauksiin.

Julistuksen allekirjoittajat sytyttävät "oikeistolaisia" puoluejohtoa siitä, että se on "käytännöllisessä menettelyssä tawoitellut luokkasowintoa työväenluokan wihollisten ja walloisten terrorin harjoittajien kansa". Jos julistuksen laatijat ovat epäselvällä puheellaan "puoluejohtoa" taroitaneet nykyistä Puolueoimifunktaa, niin wäite ei siihen nähden pidä lainkaan paikkaansa. Eduskuntaryhmän poliittisesta taas ei ainakaan nykyinen Puolueoimifunkta voi olla pienimmästään määräsä edestawuussa. Puolueoimifunkalle ei ole puolueemme säännöissä myönnetty mitään waltwontaoikeutta ryhmän toimintaan nähden. Tuo oikeus kuuluu Puolueenwastoille. Käsittelemään saattaa Puolueoimifunkta kuitenkin lausua, ettei wäite pidä paikkaansa myöskään eduskuntaryhmään nähden. Niin lauan kuin eduskunnan päiwäjärjestyksessä olivat lähinnä waltiolliset uudistuspyrkimykset (kuten uusi hallitusmuoto), ei luokkatujen wastakkaisuus voinut astua niin räikeästi nähtyihin kuin myöhemmin puhtaasti yhteiskunnallisia pyrkimyksiä käsitellessä. Mutta epäilemättä on jokainen ajattelawa sosialidemokraatti ollut selwillä siitä, että se yhdenjuuntaisuus, joka sanotuisissa waltiollisissa pyrkimyksissä waltitti sojdem. eduskun-

taryhmän ja wäisien porwarististen ryhmien pyrkimyksiä, oli hywin pintapuolista ja tilapäistä lautua, eikä eduskuntaryhmämme ajatellutkaan perustaa siihen mitään warfinaista yhteistoimintaa, sitä wähemmän "luokkasowintoa". Että eduskuntaryhmä on lähtenyt hyväksymään porwaristisessa rintamassa esiintynyttä hajaantumista saamuttaakseen työwäelle etuja (kuten amnestiahyymyksessä), on luettawa sille pikemminkin ansioiksi. Ja onhan sitäpaitsi tunnistettava, että se wälityshymysten y.m. muodossa on tuonut esille selwän sosialidemokraattisen luokkatalistelufannan. Että eduskuntaryhmä erinäisiä luottamusherfilöitä, kuten esim. rauhanneuwotelijoita, walitessaan on asettanut pätevyhden walinman ehdoksi eikä ole siitä syystä woinut toteuttaa eräiden julistuksen henkisten isäin kaikkia kunnianhimoja ja waltelaita toiwomuksia, ei ole suinkaan mitään "oikeistolaisuuden" osoitus. — Toiselta puolen myöntää Puolueoimifunkta, että ryhmän toiminnassa on kyllä ilmaantunut paljonkin hajanaisuutta ja hataruutta, jonka poistamiseksi wäime puoluekokous antoi erinäisiä määräyksiä. On waadittawa, että nämä määräykset otetaan huomioon paljoa tarkemmin, kuin mitä tähän saakka on tapahtunut, niin että ryhmän toiminnassa saadaan aikaan johdonmukaisuutta, suunnitelmallisuutta, järjestyä ja suria.

Puolueoimifunkta torjuu myöskin julistuksessa esitetyn wäitteen, että puolueen pää-äänenlannattajaan nähden olisi waltinnut "mitä suurin suutumus laajoissa työläisjoukoissa". Tämä wäite ei ole totuudenmukainen, jollei "laajoissa työläisjoukoissa" taroiteta puhtaasti kommunistisia aineksia, joita lehti ei ole suinkaan tyhdyttänyt, mutta joita sen taroitukseen ei ole tyhdyttää. Jonkun werran epäselwää tyytymättömyyttä on kyllä ollut myöskin sosialidemokraattisen työwäestön erinäisissä piireissä, mikä tyytymättömyys on ilmennyt warfin erinäisten pää-äänenlannattajan firjoitusten johdosta. Koska telewäle aina jattuu erehdyksiäkin, on kuitenkin selwää, ettei wastaisuudessakaan mikään toimitus tule wäittämää enempiä erehdyksiä kuin tyytymättömyyttäkin, warfinaan nykyisenä tähtiteiden hämmennyksen aikana. — Julistuksessa koskettelu tyhjyys puolueen pää-äänenlannattajan toimituksen uudekseen järjestämisestä on ollut useamman kerran puolueoimifunkassa käsiteltäwänä, aiheutuen etupäässä nykyisen päätoimittajan uusituista eronpyynnöistä, joihin ei kuitenkaan ole woitu suostua, kun ei ole ollut toista halukasta ja sopiwata henkilöä saatawissa tyhjyyksissä olewaan toimeen.

Aivan wäärin wäittawät julistuksen allekirjoittajat, että puoluekokouksessa "wähemmistösocialidemokraateilta suljettiin mahdollisuus waltuttaa puolueen wirtalliseen lantaan". Allekirjoittajathan tietänewät, että puolueoimifunktan ehdokkaat asetettiin

socialidemokraattisten puoluekokous-
edustajain yhteisessä kokouksessa, jos-
sa suuri „socialidemokraattisen wäsem-
mistön” taholta esitetyt henkilöt eh-
dokkaille hyväksyttiin. Toin sitten
allekirjoittajista parikin kieltäytyi tar-
jottua luottamustoimista vastaanotta-
masta. „Puolueen viralliseen kan-
taan” on useilla julistuksen allekir-
joittajilla sitäpaikalla ollut ainakin tilai-
suus lausua edustustarhymän jäse-
ninä. Mitäli tiedämme, eivät useat-
kaan näistä henkilöistä ole tähän asti
ryhmässä tärkeimmissä kysymykse-
ssä ajoneet muista ryhmästä eroamaan
kantaan. Erällä toisella allekirjoitta-
jilla oli taas puoluelehden toimit-
tajina — joilla on joista on „oi-
keistolainen” Puoluetoimikunnan
suositellut — jo tavan aikaa ollut ti-
laisuus osoitella nykyisen puoluejoh-
don „oikeistolaisuutta”, ilman, että he
kuitenkaan ovat tätä ennen sanotta-
vasti tuoneet esiin sen turmiollista
politiikkaa.

Peräti on myöskin väite, että
nykyinen Puoluetoimikunta ei olisi
käyttännyt „socialidemokraattiseen wa-
semmistoon” kuuluvia henkilöitä
luottamustoimissa. Puoluetoimikunta
on käyttänyt tärkeissä luottamustoi-
missa — kuten edustajina ulkoma-
isissa konferensseissa y.m. — myöskin
eräitä julistuksen laatijoita. Ei väitä
tai julistuksen laatijat tahtone wäit-
tää, että socialidemokraattisia wa-
semistolaista puolueessamme on vain
löydettävissä julistuksen allekirjoitta-
jissa. Nimenomaan se väite, että
puolueen pää-äänänenfannattajan toi-
mitusneuvostoon kuuluisi vain „oi-
keistolaisia”, ei ole totuudenmukainen.

Sikäli katsoo Puoluetoimikunta
olevan syytä tässä yhteydessä painos-
taa, että ei se määrää „puolueen wi-
rallista kantaan”. Sen kanta määrä-
tään puoluekokouksissa ja edustunta-
ryhmän sekä puolueuuevoston ko-
kouksissa.

Pienen lienee puolueessamme toi-
womus, että puoluetoimintamme woi-
muodostua tarmokkaammaksi ja reip-
paammaksi, kuin mitä se kansalaisjo-
dan jälkeen on ollut. Sakiesiaan syi-
tä nykyiseen suhteelliseen laimeuteen
ovat julistuksen laatijat tahtuneet
siinä n.s. oikeistolaisuuteen, jonka
waikutusvaltaa puolueessamme he
liioittelewat. Puolueemme nykyi-
nen tila johtuu mielestämme
kuitenkin pääasiassa nykyään
wallitsewasta yleisestä tilanteesta eikä
sitä näin ollen woida korjata isku-
janoilla tai yksittäisiä ryhmiä ja hen-
kilöitä vastaan wiskatuilla syötökil-
lä, vaan ainoastaan yhteisillä pon-
nistuksilla. Tieto siitä toistaiseksi
ylivoimaisesta walta-asemasta, johon
wastustajamme ovat kansalaisjodan
johdosta lohonneet, on luonnollisesti
waikututtanut tähänwäkeen josjakin mää-
rin masentawasti, ja samalla tavalla
on waikututtanut eri suuntien wälinen
taistelu. Kansalaisjodan wäikutus-
sesta on suuri joukko parhaita towe-
reitamme poistunut räikeistämme, jo-

ten koulutettujen toimittajien puute
on hyvin suuri. Tämä puute on
erittäin tuntuva myös puolueemme
keskusteluissa, joissa tärkeä wotta-
mustoimet on tähtynyt uskoa towe-
reille, joilla muutenkin on tehtäviä
liialli.

Tähän katsoen on erittäin tervetul-
lutta, jos yhteistä asiaamme wälittö-
mästi palwelemaan tarjoutuu uusia
joukkoja puolueemme etua rehellisesti
harrastawia, innokkaita towe-reita.
Toiwomme, että tämä on olewa yh-
tenä seurauksena yllä julistuksesta ju-
listuksesta, waikka sama päämäärä ei
oli ollut saavutettavissa myös ma-
naamatta julistuksen keinotekoisella
tavalla esille oikeistolaisuuden peit-
toa.

Mitä julistuksessa esitettihin käy-
tännöksiin vaatimuksiin tulee, saam-
me huomauttaa seuraawasta:

Sajaannuswaara warjinainen socia-
lidemokraattisen työväen keskuudessa
ei kuitenkaan, eikä ainakaan edellä-
mainittujen syiden perusteella, ole
siksi suuri, että sentähden olisi pakko
pitää ylimääräistä puoluekokousta.
Puoluekokouskustannukset ovat ny-
kyisin siki suuret — viimeinen kokous
maksoi noin 160,000: — mk. — ettei
ylimääräisiä ole pidettävä ilman
ihan wälttämätöntä pakkoa. Puolueen
rahallinen asema on nykyisin sitä-
paikalla sellainen, ettei ylimääräistä ko-
kousa laisinkaan woida pitää tefo-
mättä suurta wettä. Eikä ensi wuo-
den waaleihinkaan woida menestys-
sellä ryhtyä ihan tyhjin rahastoin.
Piirikassatkin ovat nykyisin tyhjät,
wieläpä suurin osa niiden osalle tu-
lewista viime puoluekokouskustan-
nustistakin on vielä suorittamatta.

Mutta ne syytään, joiden ratkai-
semiseksi puoluekokousta niin kiireelli-
sesti waaditaan, eivät ole sen arwoi-
sia tai saadaan ne ratkaistuksi muu-
tenkin.

Mitä ensin tulee Puoluetoimikun-
nan kokoonpanoon, aikowat Puolue-
toimikunnan nykyiset jäsenet asettaa
paikkansa Puolueneuweston täytettä-
wiiksi ja jää silloin Puolueneuweston
wapaaseen harkintaan täyttää puolue-
toimikunta waikka y. t. tässä julis-
tuksen allekirjoittajilla.

Puolueen eroamisesta toisesta inter-
nationalesta ei ole vielä woiutu muo-
dokkaasti päättää, koska viime puo-
luekokouksen päätöksen mukaan asia-
ta on päätettävä wasta sen jälkeen
kun Geneben kansainwälinen kon-
gressi on pidetty, mutta tulee nyky-
myös esitettäväksi Puolueneuwestolle
mahdollisimman pian sanotun kon-
gressin jälkeen. Kuitenkin on nykyi-
nen „oikeistolainen” Puoluetoimikun-
ta päättänyt jo, ettei se ota osaa toi-
sen internationalen kokoukseen Gene-
vessä. Mitäliemmin on se jo myöskin
päättänyt myötawaukuttaa uuden in-
ternationalen aikaansaamieliksi.

Wihdoin Puoluetoimikunta nykyi-
julistuksessa lausuttuun toiwomus-
seen, että ne järjestöt tai yksittäiset
henkilöt, jotka ovat eronneet puo-
lueesta, jaisiwat odottawalle kannal-

le, mikäli eivät katso woiwansa uu-
belleen liittyä puolueeseen. Suoma-
tamme kuitenkin wäärinkäsittösten
wälttämiseksi että tämä koskee ai-
noastaan socialidemokraattisella,
waan ei tietoisesti kommunistisella
kannalla olevia järjestöjä ja ysi-
tyksiä.

**Socialidemokraattisen
Puoluetoimikunta.**

Liite N:o 40.

Vaalaiskuntain Kunnallisoppi.

1)	Kunnalliselämän historialliset juuret (Voionmaa)	8 sivua
2)	Kunnallispolitiikan pääsuuntia (perinteellinen ja sosialistinen)	20 "
3)	Hykyiden kunnallislakien pääpiirteet (sanioikeus, vaalit, hallinto, verotus) (Itkonen)	10 "
4)	Muita kunnalliselämää koskevia lakeja ja asetuksia (Itkonen)	10 "
5)	Kunnallispolitiikan eri haarat:	
	Terveystenhoito (Reinikainen)	20 "
	Kunnallinen kiinteistöpolitiikka (Itkonen)	15 "
	Työolojen järjestely (työttömyys, työnvalitus, kunta tyonantajana, hataaputyöt) (Viljanen)	15 "
	Kunnallinen elinkeino- ja liiketoiminta sekä suuntokysymys, (Itkonen)	10 "
	Elinkeinojen edistaminen	5 "
	Köyhäinhoidto	10 "
	Opetusasiat	10 "
	Vapaa valistustyö	5 "
	Kunnat ja kieltolaki (Voionmaa)	5 "
6)	Kunnallinen käytäntö (hallinto, tilasto, virkailijat, luottamustoimet, vaalit)	15 "
7)	Kunnallispoliittinen kirjallisuus	3 "
	Yht.	161 "

Seite No 41.

Isotridemna tridivella *Proclitus tridivella*.
Lelvinger.

Allekirjoittamukset on jo kakso-kolme kertaa pyydetty myöskin vapautusta, Suomen Sosialidemokratian ^(päätoimittajan nimellä) toimittamana. Viimeisellä kerralla eli viime vuoden lopussa kuuluttiin jo toivonui toteutuvan, mutta Pualuekirkkunta katsoi riittävän olemaan jatkotiedon pyytämään minua ettelessen jättämään toimeen parannuksen puolesta, milloin allekirjoittamukset, haluan jättää kirkon hallitukselle, suostui. Nyt teen kirkon jättämään vapauttamispyynnin sillä perusteella, että ilmoituskella, että tulen josta tapauksesta L. H. 15 jo: nä toimeen jättämään.

Mikä minun saattaa tänään pyyntöni tällä hetkel-
 lä tekemään on seuraava: Kun viimeksi maahan jäi,
 maan taimet, niin on sillä nimenomaisella elä-
 llä, että se tulisi olemaan jossain määrin vakinais-
 sella lauvalla, jätellen sen jatkuvasti ^{ainakin} Kuluun kalen-
 terimodun, korkein ^{siis} valiaikaisissa oloissa voi tehdä
 mitään joidenkin suunnittelun. Nyt olen kuitenkin
 saanut tietää, että prinssi määräsiin asumaan
 olent joulukuun alkupuolen jätteen ajattelun minun
 erottamistani ja ovat jo tiedustaneet sijaintia
 joulukuun ^{talven} päästä nyt kerta kaikkiaan näistä ketteloista.
 Treen sen perusteellisesti sitä mieluummin, kun olen

toimen johdosta ^{johtanut} kärkeä leikistä liikkeistä, muidet
ikäryhköistä puhumattakaan.

Näkökohtia, jotka ovat aiheuttaneet työryhmien
päättämistajien vaihdoksesta tällä kertaa tuleneen voiton,
olen kuullut mainittavasti kahtaa sikkua: 1) toveri E. L. L.
Lupojen arissa tekemään ehdotus ja 2) toveri P. L. L.
Toukokuun minna pöytäkirjassa alustavassa
työryhmä- ja parjaustutussa. Perusteet ovat kuitenkin
tuntuneet minusta varsin kannustavilta. Ehdotuksien
on toveri Lupaja ainakin edustustyöryhmässä voittanut
tuntunut täydellisesti välttämättömyyksiä, tunteita, ja
joka rakastaa esiintyä milloin joulustuomareiksi, mit-
toin muissa epäsuoravastusteluissa erittäin
mukavilla, jotka ei jouluseuran pää-äännekuuntajien
mitenkään koskaan voi ruveta hänen tunteensa mukana
toimimaan. Toveri Tuntoutusky taas on muuttanut
sitä, että se on voimut taijottu leikistä yleistyksen
jouluseuran yleisömuutostuureiksi sekä hänen
johtavallisuuden kannustavimmoa liikkeiksi. Luitte,
että viikkokokouksen edustuksen tuntea päättämistä
on toveri onnetulla.

Suomen Sosialidemokraattien leikien kaudesta on
toveri L. L. L. paljon alustettu allekirjoittaneita peruso-
nallisesti. Se on kuitenkin vain suurin piirtein esit-
tynyt jouluseuran ja edustustyöryhmän kantoja,
jollaiseen pää-äännekuuntajia on muuttanut veloi-
tettu. Ehdotuksen on saanut vain todetta, että leikien
toiminta on voimut näin taistella yrittäessä,
kun on maanviljelijöiden ja ilman jouluseuran
tehtävä tulla tuntea, tuntea tuntea tuntea tuntea
tuntea tuntea, jota some jouluseuran esiintymisen
so. leikien nuorisoliiton kokouksessa oli. Tuntea on
pää-äännekuuntajalta vaadittu some muuten n. t. jouluseuran
leikien toiminnan arvostelua vielä kaikkein muun liikkeiden
kun kuitenkin siten tällaisessa pistetillä oleva jouluseura

pää-äännekuuntajien kimpussa lyödä, si se voi
nauttia milloin jouluseuran. Henkilökohtaisesti
on se tietyt leikien päättämistajalle ja muulle toimi-
tuntea sama, koska yleistyksen aina saivat välttää
sivun. Muuta jouluseuran kokouksessa tuntea si
tällainen se edusti. Tuntea tuntea tuntea, samalla kun
se valittiin leikistä ja on oikeutettu tekemään sen toimi-
tuntea vastaan ^{muutettuna} tuntea, ~~on~~ myöskin valittu
vastaan solidaarisesti leikien kauden, kun sita
vastaan tuntea, eikä se oikeutettu välttymään
sen tri tuntea päättämistajan pelän taakse.

Olen tahtonut näistä asioista huomauttaa, koska
nyt itäse vapauden sita edustuksesta, joka on voin
rakastaa harjoittami jouluseuran, ja vasten välttää
henkilöille. Jos samalla uskaltaisin ehdottaa jälkeläistään,
alustaisin tuntea jouluseuran toverit Matti L. L. L. tai
Arthur L. L. ja päättämistajan rinnalle tuntea tuntea
toimittajaksi toveri L. L. L.

Kun nyt eroon, otakoon, että minulla on oikeus kun-
kauden kauden ja että jos jouluseuran istunnon minulle nyt
tuntea tuntea tai jouluseuran tuntea, ^{josta arista} ~~joista~~ tuntea
se alustettu nostaa myyttiä, siinä aikana olen oikeutettu
vastaan päättämistajalle tuntea tuntea tuntea tuntea
kun tuntea tuntea, samoin kuin kalut tuntea tuntea
yleisin välttää.

Helsinki 10/11/1920.

Jouluseuran edustaja
Matti L. L. L.

Sosiaalidemokratille Puoluejohtajalle.
Helsingissä.

Jätin Puoluejohtajalle puolesta,
johtajalle, toveri Väinöle, t. k. 8 p. ai
Puoluejohtajalle sovitettua kirjelmän,
jossa - toimeksidettäni laajennin perus-
tellen - ilmoitin lupauksi, Suomen Sosia-
lidemokratia - lehden vastauksen to-
imittajan toimesta kuluvan kuun 15 p. ai.
Neuvottelun jälkeen toveri Väinöle
kautta valtuutti kuitenkin hänet ole-
maan tuota eropyyntäni pääajatte-
masta, mikäli Puoluejohtaja tulisi
sopimallaan tavalla suostumaan
toveri Anthonin y. m. allekirjoittamasta
vastauksen tekemisiin myöntämyksiin. Puolue-
toimikunnan pidettävissä tekemät pää-
tökset ^{ja esineitä} ~~tehtävät~~ ^{antama}
julkisen pelastus ~~tehtävät~~ ^{minut} kii-
tehtävien nyt uudistamaan mainittu pro-
grammi.

Kun en olisi tällä hetkellä laajennus-
ojin perusteluihin, pyyntäni jättää Puolue-
toimikunnalle myöhemmin tähän ilmoi-
tukseen liitteeksi edellä mainittu
toveri Väinöle jättämäni kirjelmä,
niinpä kuin toveri Väinöle ulkomail-
ta palattua eläin sen saati takaisin. Viikka
tässä yhteydessä aiotaan lyhyesti, on
olev koodaant johtaa peltoa viik-
kuntaan, että se olisi tekemät puolue-
toimien, puolueuusiin, puoluejohti-

Kunnan ja os. den. eduskuntayhdistyksen
päättämiä ja toimeenpäättämiä, onnista sitä
kun voi kirkkotoimikunnan ollo tukemassa
ollaisista "Kirkkotoimikunnasta", josta
johtajana toimi Suomalaisen kirkon
piiri tai toveri Suomalaisen kirkon, Helsinki, Pää-
kirkon y. m. kirkkojohtajan turkulaisten
kirkon vaatimusten mukaisesti, tai
ollaisista "Kirkkotoimikunnasta", josta
johtajaksi on valittu viimeisessä
kirkkotoimikunnassa oli johtajana näyt-
teensä. Tämä on mielestäni sellaista
politiikkaa, josta joka kirkkotoimikunta
myöskin on esimerkiksi, kirkon
kirkkotoimikunnan opetuksista."

Kannalla kun nyt pyydetään Puolue,
toimikunta järjestämään asiat niin,
että sen t. k. 15 päivän jälkeen vapaa
toimestaan, kirkon kirkkotoimikunta, jota
säilytti oikeutensa yhden kirkkotoimikunnan
kirkkotoimikunnan ja sitä, jos joudun istu-
maan minulle nyt toimittua tai vasti
nostettavien pyyntöiden johdosta toimitt-
tavan kirkkotoimikunnan, se on nimit-
töjiltä nostaa sellaisen johtajan, kuin
kirkon johtajalle silleistä kirkon
kirkon vastavasti maksettava, se on
että samoin kirkon kirkon kirkkotoimikunnan
kirkkotoimikunnan kirkkotoimikunnan
kirkkotoimikunnan.

Helsingissä keuhkokuume 10 p. n. 1920.

Puoluejohtajalle

Mauno Pyhälä.

Liite n:o 2.

Oulun läänin sosialidemokraattijärjestöille.

Puolue toimintaa uudelleen järjestämään!

Uusi sosialidemokraattinen piiritoimikunta Oulussa.

Oulun läänin eteläisen maaliipirin Sos.-dem. piiritoimikunta on eronnut sos.-dem. puolueesta harjoitettuaan sitä ennen melkein heti toimintansa alusta alkaen sos.-dem. puoluetta vastustavaa ja hajottavaa toimintaa. Puolue toimikunnalla ei kuitenkaan puoluejäsentöjen välisyyden vuoksi ole ollut tilaisuutta sekaantua asiaan, vaikkapa useimmat piiritoimikunnan jäsenistä eivät ole edes olleet puolueen jäseniä ja nekin, joilla puolueen jäsenfortti on ollut, ovat hankkineet sen tarkoituksella tehdä hajotustyötä sos.-dem. puolueen keskuudessa. Kivellen siinä tarpeeksi onnistuneen ja on piiritoimikunta vihdoin nähnyt ajan sopivaksi heittää pois naamari ja esiintyä puolueen julkisena vastustajana. Se on ainakin selventänyt asiaa. Nyt kaikki sosialidemokraattiselle puolueelle uskolliset työväenjärjestöt tietävät, millä tavalla on suhtauduttava mainittuun toimikuntaan.

Oulun Sosialidemokraattinen Työväenyhdistys on jo rokoanut jäsenpitäjiin uuden, väliaikaisen sosialidemokraattisen piiritoimikunnan asettamiseksi, kunnes voidaan pitää sosialidemokraattisten järjestöjen piirifokus, jolloin piiritoiminta voidaan vakinaisesti järjestää puoluejäsentöjen määräämällä tavalla. Yhdistys on piiritoimikuntaan valinnut toverit J. F. Wiitanen, J. A. Leiden, J. Moitalan, A. Kesti-Selän, A. Uusilaisen ja R. S. Rautiainen sekä varajäseniksi S. Leiden, J. B. Korkeakangaan, Otto Karhin ja S. Törmän. Rahastonhoitajana toimii J. F. Wiitanen, osoite Oulu, Syrjäläntie N:o 15, sihteerinä J. B. Korkeakangas, osoite Oulu, Roululatu N:o 23.

Puolue toimikunta on tämän toimienpiteen hyväksynyt ja kehottaa kaikkia puoluejärjestöjä toistaiseksi läänitymään tämän Sosialidemokraattisen Piiritoimikunnan puoleen kaikissa puolueasioissa — mitään muuta sosialidemokraattista piiritoimikuntaa ei enää Oulussa olekaan, sillä entinen ei pyritään enää esiintymään sosialidemokraattisen nimellä, vaan näsky luopumisen ja jälleen lähtemään epämaailmista nimeä „Oulun l. etel. maaliipirin piiritoimikunta.“ Puolueverot on lähetettävä J. F. Wiitalle yllämainitulla osoitteella.

Puolue toimikunnan valittamana puhujana tulee keuhkoiensa aikana piirissä esiintymään kansanedustaja M. Laufonen. Järjestöjä pyydetään kaikin tavoin avustamaan, että hänen luentonsa onnistuisivat mahdollisimman hyvin ja siten tuottaisivat tarkoitettua hyötyä sosialidemokraattisen valistuksen levittämiseksi ja järjestötoiminnan elvyttämiseksi.

Helsinki, 17 p:nä heinäkuuta 1920.

Sosialidemokraattinen Puolue toimikunta.

J. K. Run Oulun läänin pohjois-länsi maaliipirissä ei myöskään ole sosialidemokraattista piiritoimikuntaa, oltiin ehkä lupailla, että siellä toimivat tai vasta perustettavat puoluejärjestöt liittyvät puolueeseen Oulussa olevan sos.-dem. piiritoimikunnan johtajien kanssa sen kautta puolueveronsa toistaiseksi, kunnes siinäkin piirissä sosialidemokraattinen puolue toimintaa saadaan uudelleen järjestettyksi.

(Lisä n:o 43)

Puolueäänestyksen tulos valtuuksien myöntamisestä Puolueneuvostolle ja Eduskuntaryhmälle päätöksen tekoon osanorosta hallitukseen oli allamainittujen piiritoimikuntien lähettämien äänestyspöytäkirjain mukaan seuraava:

	Äänestäjiä	Jaa-ääniä	Ei-ääniä	
Uudenmaan 1. vaalipiiri	1,979	1,336	633	10
Uudenmaan ruots. "	221	193	27	/
Turun 1. etel. "	1,214	578	636	
Turun 1. pohj. "	1,390	865	520	5
Hämeen 1. etel. "	2,136	1,060	1,076	
Hämeen 1. pohj. "	2,050	1,468	582	
Viipurin 1. länt. "	2,691	1,754	903	34
Viipurin 1. it. "	1,085	414	671	
Mikkelin 1. "	1,292	873	418	/
Kuopion 1. länt. "	289	164	125	
Kuopion 1. it. "	519	206	313	
Vaasan 1. it. "	1,981	1,608	368	5
Vaasan 1. etel. "	113	38	75	
Vaasan 1. pohj. "	236	59	177	
Oulun 1. etel. "	32	17	15	
Pohjanmaan ruots. "	96	40	56	
Yhteensä :	17,324.	10,673.	6,595.	56

(Liite n:o 44)

Sos. dem. puoluetoimikunta

Helsingissä.

Kuopion läänin it. vaalipiirin sos. dem. piirikokous viime maaliskuulla päätti perustaa piiriimme sos. dem. piirilehden, ilmestymispaikkana piirin keskus Joensuu ja asetti asiaa edelleen ajamaan toimikunnan.

Toimikunta asiaa useammissa kokouksissaan harkittua tuli siihen tulokseen, että nykyisen vaikean rahansaannin aikana uuden kirjapainon tänne perustaminen kohtaa suuria vaikeuksia, jonka vuoksi ei tällä kertaa voida toteuttaa piirikokouksen päätöstä oman kirjapainon perustamista. Mutta piirikokous myönsi myös sen, että voidaan yrittää muuttamaan Sortavalassa ilmestyvä Kansan Voima Joensuuhun ja onkin toimikunta katsonut jälkimäisen yrityksen mahdolliseksi, varsinkin kun Kansan Voimaa kustantavan osuuskunnan osuudenomistajat samoin kuin lehden tilaajatkin ovat suurimmaksi osaksi vaalipiiristämme. Toimikunta on suunnitellut asian toteutettavaksi siten, että ensi syksynä pidettävälle Kansan Voimaa kustantavan osuuskunnan kokoukselle esitetään sääntöihin sellainen muutos, että osuuskunnan kotipaikka on Joensuu ja kun sääntöjen muutos on saavuttanut lain mukaisen pätevyyden niin ryhdytään asiaa vaativiin toimenpiteisiin. Tämä sääntöjen muutos vaatii äänten enemmistön kokouksessa ja kun osuuskunnan omistajat eivät voi runsaslukuisasti ottaa osaa siihen kalliiden kustannusten vuoksi niin olisi heitä sinne avustettava, jotta saavutettaisiin toivomamme tulos. Piiritoimikunnalla ei kuitenkaan ole varoja sanottuun tarkoitukseen, jonka vuoksi käännyimme Puoluetoimikunnan puoleen

- 1) tiedustelulla, mitä Puoluetoimikunta ajattelee yrityksestämme,
- 2) voisiko Puoluetoimikunta asian kannatuksen vuoksi myöntää varoja tätä varten.

Sanomalehtiyritystämme perustelemme edelleen seuraavilla syillä:

1) Jos Joensuuhun perustetaan uusi sos. dem. puoluelehti, niin vähenisi Kansan Voiman kannatus ehkä noin kolmella neljäs osalla, joten sen ilmestyminen kävisi kyseenalaiseksi.

2) Tuntuu tarpeettomalta Wiipurin l. it. vaalipiirissä kahden lehden ylläpitäminen.

3) Vaalipiirimme on aina kärsinyt oman lehden puutetta eikä

Sortavalassa ilmestyvä puoluelehti voi täyttää eikä tyydyttää piiriämme.

Toivomme, että Puoluetoimikunta ottaa asian harkitakseen ja päättää siitä toivomallamme tavalla.

Odotamme pian vastausta asiasta.

Joensuussa 28 p:nä kesäkuuta 1920.

Kuopion läänin it. vaalipiirin sos. dem. piiritoimikunta ja

Piirin sanomalehtitoimikunnan

puolesta

Puoluetervehdyksin:

Vilho Teras.
puheenjohtaja.

M. M. M.
piirisihteeri.

(Liite n:o 45 a)

Heinä

20.

Sos. dem. Piiritoimikunta,

Joensuu.

Kun täysilukuista puoluetoimikuntaa onnyt vaikea saada koolle ja vakinnainen puheenjohtaja on Tartossa, niin vastaan kirjeeseen v. k. 28 p:tä yksityisesti. Esitän sen kyllä puoluetoimikunnalle ja ilmoitan sitte virallisen päätöksen, mutta arvelen sen kuitenkin käyvän samaan suuntaan kuin minun yksityisen mielipiteeni.

Vaikka Joensuu epäilemättä olisikin sopivampi sos. dem. puoluelhden ilmestymispaikka kuin Sortavala ja vaikka esityksenne perustelut lienevätkin tosiperäisiä, ei siitä kuitenkaan seuraa, että Puoluetoimikunta voisi myöntää varoja esittämääne tarkoitukseen. Asiata kaiketi pidetään sielläpäin ja ehkä muuallakin paikkakunnallisena kilpailuna, johon Puoluetoimikunta on vaikea sekaantua. Jos Puoluetoimikunnalta pyydetäisi lausuntoa, kumpiko kaupunki, Joensuu vai Sortavala, on edullisempi sielläpäin ilmestyvän lehden ilmestymispaikaksi, niin sellainen kaiketi voitaisi antaa ja se Joensuulle edullinen, sen vuoksi, että siellä ilmestyvä lehtintuottaisi puolueelle suuremman hyödyn laajemman levenemisen alueensa kautta, mutta jonkilaisten haappausyrityksen tukemiseen ei rahoja voida myöntää vaikkapa tarkoituksen toteuttaminen olisikin jossain määrin puolueelle edullinen.

Joitakin toisia keinoja on siis keksittävä ja käytettävä yrityksenne toteuttamiseksi. Tietenkään ei ole mitään pahaa tai väärää siinä, että piirisänne asuvat osuuskunnan jäsenet etujansa ja oikeuksiansa osuuskunnan kokouksessa valvovat, mutta ~~sen~~ siihen tarkoitukseen on saatava toisella tavalla.

Puoluetervehdyksellä:

T. Tainio

(Liite n:o 45-b.)

heinä

13

20.

Sos.dem. Piiritoimikunta,

Joensuu.

Puolustoimikunta kokouksessaan t.k. 10 p:nä päätti hyväksyä sen vastineen jonka allekirjoittanut teille t.k. 1 p:nä lähetti kirjeenne bondosta 28 p:tä v.k.

Muuten puolustoimikunta oli sitä mieltä, että Joensuu olisi paremmin lehden tarpeessa kuin Sortavala ja että puoluelehdellä olisi siellä paremmat menestysmahdollisuudet; joten toivoisimme teidän aikeissanne onnistuvan.

Toveritervehdyksin:

SUOMEN SOSIALIDEMOKRATINEN PUOLUE
PUOLUSTOIMIKUNTA

T. Tainio

(Liite 4046.)

Sosialidemokraattiselle Puoluetoimikunnalle

HELSINGISSÄ.

Niinkuin Puoluetoimikunnalle on jo tunnettua, päätti Sosialistin Kirjapaino Osuuskunnan kokouksen enemmistö, jonka kommunistit olivat kokoon haalineet, 11 päivänä viime huhtikuuta, että piirijärjestömme lännenkannattajan "Sosialistin" ei tarvitse noudattaa sosialidemokratian periaatteita eikä puoluekokouksen päätöksiä. Tämän jälestä onkin Sosialistin sisältö tullut yhä sekavammaksi ja näin ollen on enemmän kuin luultavaa, että ei sanottua lehteä enää kauan voida pitää sos. dem. puoluelehtenä eikä piirijärjestömme lännenkannattajana.

Puoluetoimikunta myöskin tuntenee, mitä piirijärjestömme edustajakokous 23 - 24 p:nä viime kuuta puheenaolevasta lehtiasiaasta päätti ja minkälaisiin toimenpiteisiin se piiritöimikuntaa velvoitti ryhtymään Sosialistin Kirjapaino Osuuskunnan ensi syyskokouksen varalta, että tuo turmiollinen päätös saataisi purettua ja "Sosialisti" edelleenkin pysytettyä sos. dem. puoluelehtenä.

Piiritöimikunnan olisikin ryhdyttävä tarmokkaisiin ja laajape-
räisiin toimenpiteisiin, onnistuakseen piirikokouksen päätösten toteuttamisessa. Olisi saatava uusia, varmoja jäseniä niin paljon kuin mahdollista yhtymään Sosialistin Kirjapaino Osuuskuntaan ja että, niin hyvin entiset kuin uudetkin jäsenet saataisi tulemaan Osuuskunnan syyskokoukseen.

Paras uusien jäsenten saamismahdollisuus olisi tietenkin maaseudulla, jotapaitsi siellä on varmempaa väkeä kuin Turussa. Emmekä epäilekään, etteikö maaseuduilla olisi mahdollisuus saada osuuksia sen verran kaupaksi, että voittomme olisi varma osuuskunnan syyskokouksessa, kun ottaa vielä huomioon sen, että yksityiset osuuskunnan maaseutujäsenet eivät olleet viime kokouksessakaan X juuri ollenkaan edustettuina ja aniharva yhdistyskin. Tähän tietenkin vaikutti ja

tulee aina vaikuttamaan se, että maaseuduilta vähänkin edempää tulee matkakustannukset Turkuun siksi kalliiksi, että köyhäin työläisten ei kannata sellaista uhrausta tehdä, vaikkapa he käsittäisivät asian tärkeidenkin, jota emme epäilekään. Tämän tähden olisi välttämätöntä asiamme onnistumiselle, että voisimme avustaa osuuskunnan maaseutujäseniä, korvaamalla heille ainakin osan matkakuluistaan. Mutta tätä keinoa meidän on mahdotonta ajatella piiritoimikunnan varojen nykyisellään ollessa, eikä Sosialistin Kirjapaino Osuuskunnaltakaan sen nykyisen johtokunnan kokoonpanossa voida tähän tarkoitukseen varoja toivoa.

Ylläolevat seikat huomioon ottaen päätti piiritoimikunta uskaltaa kääntyä Puolustoimikunnan puoleen anomuksella, että meille myönnettäisi puolueen varoista edes 2000:- markkaa edellä mainittua tarkoitusta varten. Uskomme, että ei puolueen varat tähän tarkoitukseen olisi hukkaan menneet, koska toivomme voivamme siten pelastaa piirimme äänenkannattajan luisumasta kommunistien käsiin.

Turussa, päivänä kesäkuuta 1920.

Puolustervehdyksin

Turun etel. Sos.-dem. Piiritoimikunta

W. A. Ahlqvist

W. A. Ahlqvist

H. J. Työväen Kirjapaino-Osuuskunta i.l.

Jyväskylä, Viikink. 20. Puhelehti No 129.

(Lute N. 47)

kesä 22 p:nä 1920.

Sos. dem. Puolustoimikunta

Keskli-Suomen Työväen Sanomalehti-, Kirjapaino- ja Kirjakauppa Osuuskunnan hallinnon kokouksessa t.k. 19 päivänä ilmoitettiin täkäläisen sos. dem. Piiritoimikunnan taholta, että Puolustoimikunta oli vaatinut aikoinaan Piiritoimikunnan välityksellä Osuuskunnalle puolueen varoista annetun 8,500 mk. suuruisen lainan maksamatta jääneiden korkojen kanssa takaisin maksamista. Ja kun lainasta puolustoimikuntaan nähden on vastuussa piiritoimikunta vaati se nyt lainan suorittamista voidakseen tehdä välinsä selväksi Puolustoimikunnan kanssa.

Asiasta keskusteltua päätti Osuuskuntamme hallinto kääntyä Puolustoimikunnan puoleen ja pyytää, että Puolustoimikunta ilman muuta poistaisi kirjoistaan koko kyseessä olevan lainan. Pyyntöään perusteli hallinto sillä kun mainittu laina on alkuisin kapinan edellisiltä vuosilta ja kun meidänkin liikkeemme kapinan aikana ja sen selvittelyissä joutui kärsimään suorastaan ylivoimaiselta näyttäviä tappioita menettäen m.m. kaiken rahallisen omaisuudensa sekä jääden puolueosastoilta ja yksityisiltä puoluetovereilta, jotka toimivat lehtemme Sorretun Voiman asiamiehinä, saamaan v:ltä 1917-18 tilaus ja ilmoitusmaksuja yli 20,000:- mk. niin täällä jo yleensä oltiinkin vakuutettuja siitä, ettei Puolustoimikunta enää ryhtyisikään koko lainan perimään, sillä meidän tappiomme kapinan tähden kuitenkin olivat suhteellisesti moninverroin raskaammat kuin puolueen, jonka tarpeiksi heti toiminnan alkuun päästyä veroittamalla puolueen jäseniä koottiin varat. Lisäksi elää lehtemme vielä ny-

Kaiken edellä olevan perusteella pyydämme ~~että~~ ehdottaa, että Puo-
luetoimikunta ensimmäisessä kokouksessaan päättäisi kertakaikkiaan poistaa
tuon tšekäläiseltä Sos. dem. vaalipiiritoimikunnalta velkomana lainan
8,500 mk. maksamattomine korkoineen tileistään ja sen tehtävään antamaan
siltä hyväntahtoisesti meille tiedon.

malis puolinen täällä koottiin väest. tilastat. tiedot ja lähetettiin valti-
n.

2000: - my

(Lähte 41049)

Oulu, 8. 7. 1920.

Sos.-dem. Puoluetaimikunta

Helsinki.

Väliaikainen puiritaimikunta. kokouksessaan
t. k. 6 p:nä käsittelee sos.-dem. valistustyön suu-
rittamista Oulun l. etel. vaalipiirissä ja päätti
puiritaimikunta Puoluetaimikunnalle esittää, että jos
suinkin voisi mahdollista, niin taitenkin puhujia
olisi palkattava kiertämöön vaalipiiriä. Sitäkin
suuremmalla syyllä, kun kansanedustaja M. Laakkonen
kiertomatkallaan oli saanut sen käsityksen,
että käsitteiden epäselvyyttä on vaalipiirien järjes-
töjen keskuudessa, esittääkin puiritaimikunta siis,
että Puoluetaimikunta palkkaisi vielä toisenkin pu-
hujan edustaja Laakkosen muksi piiriä kiertämöön.
Toiseksi puhujaksi on ajateltu ent. kansanedustaja
Hilda Herrälää ja onkin puiritaimikunta jo
kääntynyt hänen puoleensa tiedustellun, josta
hän suostuisi taimen ottomaan vastaan siinä
tapauksessa jos Puoluetaimikunta hänet siihen
palkkaa.

Tarvomme Puolustaimikunnan myötävaikutusta
sesti suhtautumisen esitykseemme ja käsittelemään
asioita oikein; jotta järjestöt mah-
dollisimman pian saataisiin palautetuiksi sos.
dem. puolueeseen takaisin.

Jäämme odottamaan suotuisaa vastau-
staanne ja kiittämmme

Sos-dem. Puolustervehdyksin:

Culm. l. etel. vaalipiirin ystäväkainaan
sos-dem. Puolustaimikunta.
K. H.

J. W. Karkeakangas.

Liite N:o 50.

Kuopion l. it. vaalipiirin
sos.-dem.

PIIRITOIMIKUNTA

Joensuu

Joensuu, Heinäk. 14 p. 1920

Sos-dem. Puolustaimikunta.
Ulkosinetti.

Kuopion l. it. v.p. sos-dem. piirikokou-
ksen 20-21. 3. 1920 tekemän päätöksen
mukaan tullaan täällä Piiritoimikunnan
toimesta järjestämään viikko kestävä opus-
tuskurssi Joensuussa ensi lokak. 10-30 p.
yhdessä Pohj.-Kari sos-dem. Nuorisopiirin
kanssa ja myydämme kurssille kymmenait-
sia Puolustaimikunnan puolesta. Yh-
deksi kymmenaitiajaksi tulee kurssille Nuor-
isoliiton puheenj. Esklund, mutta toinen
kymmenaitiajaksi tulisi Eikiltä saada.

Luentoainehiosta kurssillemme on suu-
riteltiin seuraavanlaisiksi: 1/ Taloustiede, 2/
Kannattajapolitiikka, 3/ Sosialidemokratia
ja yhteiskunnallistuttamiskysymys, 4/ Maa-
talouskysymys, 5/ Kehitysooppi ja Puhetaito.
Harjoitusaineina tulisi olemaan: 1/ Puhtaiden
juola ja esiintymisharjoitukset, 2/ Puheen-
virkki ja sihteerijärjestus ja 3/ Käytännöllinen

järjestöt. Näistä tulee joku osa tiistyi
kokouksille, mutta Puolustamiskunnan
luennustilalle luultavasti tulisi jäseniä
useimmat luennosta, m.m. Kunnallis-
liikkeen, Taloustiede, Maatalouskysymys y.

Kun on luultavaa, että kunnalla on
to saada aikansa, josta on
tulokset voi olla hyviäkin, toivomme
että se myötätunteisesti arvioi
tämän toimintansa tässä mainituksi
ajaksi, tai välttämättömyyden pakosta ai-
kin 20., johon kykenevän luennustilan
pyydetään vastustamaan
Toivottavasti

J. K.
Kunniheimme päätarkastus on valmis
taa puhujajärjestö kunnallisvaaliagita-
sionin varten ja tehdä kunnallisesta
toiminnasta selvää.

Lama.

Uudenmaan sos.-dem. Piirijärjestö r.y.

Piiritoimikunta

Helsinki - - Sirkuskatu 5
Puhelin 44 93

S. Sosialidemokraattinen Puolue Puoluetoimikunta 3)

puolueen asia. Vaalilaki ei myönnä mitään keinoa, jolla
sellaista voitaisiin estää, jos tahdottaisiinkin. Näin ol-
len on tarpeetonta esiintyä sellaisen vasiliiton puoles-
ta, joka ei ole missään sellainen vasiliitto.

Liite N:o 51.

Uudenmaan sos.-dem. Piirijärjestö r.y.

Piiritoimikunta

Helsinki - - Sirkuskatu 5
Puhelin 44 93

Helsingissä, 18 p:nä syyskuuta 1920.

S. Sosialidemokraattinen Puolue, Puoluetoimikunta,

Helsinki.

Lähestyissä kunnallisvaalien valmisteluissa on
esiintynyt oireita, jotka pakottavat puolueemme mää-
mään kantansa siihen, onko kunnallisvaaleissa esiinnyttävä
vasiliitossa toisten puolueiden kanssa vaiko ei.

Piiritoimikunta, käsitellessään tätä kysymystä, on
todennut, että puolueemme alusta alkaen on yleensä nou-
dattanut itsenäistä vasiliipolitiikkaa, ryhtymättä vasiliit-
toihin muiden puolueiden kanssa, olkootpa nuo puolueet
olleet ylä- ja keskiluokan tai työväenluokan jäsenten muo-
dostamia puolueita. Vielä viime eduskuntavaalien edellä
kielsi puoluetoimikunta ryhtymästä vasiliittoon kristillisen
työväenpuolueen kanssa, kun eräältä taholta sellaista aja-
teltiin. Myönnettävä onkin, että tämä ankara kiinnipitämi-
nen sosialidemokraattisen puolueemme itsenäisyydestä on suu-
resti vahvistanut puolueemme asemaa. Piiritoimikunnan mie-
lestä olisi tällä itsenäisen toiminnan kannalla edelleen-
kin pysyttävä. Muunlaisen menettelyn tekivät puoluesäännöt
muutoin mahdottomaksikin.

Kuten tunnettua, tapahtuu vasiliitto kunnallis-
vaaleissa siten, että liittoutuneilla puolueilla on yhtei-

Uudenmaan sos.-dem. Piirijärjestö r.y.

PiiritoimikuntaHelsinki - - Sirkuskatu 5
Puhelin 44 93

S. Sosialidemokraattinen Puolue Puoluetoimikunta 2)

nen ensimmäinen ehdokas. Nyt määräävät puolueemme säännöt, että ensimmäiseksi ehdokkaaksi on asetettava puolueäänestyksessä enimmät äänet saanut henkilö. Ilmeisesti ei kunnallisjärjestöillä ole oikeutta rikkoa tätä selvää määräystä, ottamalla ensimmäiseksi ehdokkaaksi joku muu henkilö, tai kuten vaaliliitto edellyttäisi, suorastaan toisen puolueen ehdokas. Asiallisestikin sellainen menettely, että sosialidemokraattisen listan ensimmäisenä ehdokkaana olisi puoluetamme vastustava, vierasseen puolueeseen kuuluva henkilö, on mahdoton. Se merkitsisi puolueemme itseluottamuksen tavatonta horjumista ja käsitteiden hämmennyksen levittämistä työläisjoukkoihin, joista alkaisi näyttää siltä, että samaa tekemää, mihin puolueeseen he kuuluvat. Jos suuri sosialidemokraattinen puolue ottaa muiden muiden puolueiden tai lahkokuntien ehdokkaita omille listoilleen, on se omiaan vahvistamaan noita kilpailevia puolueita ja heikontamaan sos.-dem. puoluetta. Näin ollen on piiritoimikunta sitä mieltä, että missään tapauksessa ei voisi tulla kysymykseen ottaa sosialidemokraattisen puolueen listalle minkään muun puolueen ehdokkaita. Lienee tarpeetonta mainita, että oman puolueen keskuudessa mahdollisesti ilmenevät eri suunnat tietenkin voivat muodostaa eri listoja, jotka ovat vaaliliitossa, kuten puoluesäännöt edellyttävätkin.

Mitä sitten tulee siihen mahdollisuuteen, että joku puolue ottaisi sos.-dem. ehdokkaan ensimmäiseksi omalle listalleen, joka siten vaalilain mukaan joutuisi vaaliliittoon sos.-dem. listan kanssa, niin olkoon asianomaisen

Uudenmaan sos.-dem. Piirijärjestö r.y.

Piiritoimikunta

Helsinki - - Sirkuskatu 5
Puhelin 44 93

S. Sosialidemokraattinen Puolue Puoluetoimikunta 3)

vvv
v

puolueen asia. Vaalilaki ei myönnä mitään keinoa, jolla sellaista voitaisiin estää, jos tahdottaisiinkin. Näin olen on tarpeetonta esiintyä sellaisen vaaliliiton puolesta tai sitä vastaan. Jos missä sellainen vaaliliitto syntyisi, jäisi asianomaisten puoluejärjestöjen asiaksi suhtautua siihen olosuhteiden vaatimalla tavalla.

Tässä esitettyihin perusteluihin viitaten, on piiritoimikunta sikonut lähettää alaisilleen puoluejärjestöille kiertokirjeen, jossa niiltä kehoitetaan kunnallisvaalivalmistelunissa tarkoin noudattamaan puoluesääntöjen 72 ja 73 §§:iä ja kielletään puolueemme listoille ottamasta vieraiden puolueiden ehdokkaita.

Ennenkuin piiritoimikunta kuitenkaan kiertokirjettään lähettää, on se päättänyt puoluetoimikunnalta tiedustella, onko puoluetoimikunta sikonut antaa ja minkälaisia ohjeita suhtautumisesta vaaliliittotarjouksiin lähestyvissä kunnallisvaaleissa.

Odottaen arv. vastaustanne mahdollisimman pian, merkitsemme

puoluetervehdyksin:

Uudenmaan sos. dem. Piirijärjestö r.y.

Piiritoimikunta.

Kari Mäkelä

Os-demi puolesta Suomessa Helsinki
Lite N:52.

Matka-apori
 Antti Lehtosen Luento matkasta Kuopiossa
 (i voalipirissä) 15/8 - 15/9 1920 voalilla apori

Paikka	Matka	Muistuksia y.m.
15. Varsilassa	200	Os-demi puolesta Suomessa
16. Matka telkka	—	Ei ollut tiettyä ilmastoa
17. Rite Kiteenlahki	70	Taiminta kytymä T. p. ei koma
18. Laukuvana	80	
19. jumi kha jumi	45	pieni munda on kammustaja
20. Kiteenlahki Rostinmies	60	Taiminta kytymä T. p. ei koma
21. Vellala	40	Taiminta kytymä T. p. ei koma
22. Riteenlahki Heinanmies	20	T. p. Taiminta kytymä T. p. ei koma
23. " "	60	Taiminta kytymä T. p. ei koma
24. " k. k.	40	
25. " Kierminen	120	Ei taiminta kytymä
26. Lepen Loppalahki	45	Ilmanseu ilmatietä T. p.
27. " "	115	puheen johdosta kammustaja
28. " k. k.	20	valittajat kuden
29. " Lihakasta	145	Taiminta kytymä T. p. ei koma
30. " Loppelampi	55	Taiminta kytymä T. p. ei koma
31. Kiteenlahki Oudakupp	—	
32. " "	45	Taiminta kytymä T. p. ei koma
33. " vanistahki	90	Päätös on ghyä puolesta
34. Kiteenlahki Maranmies	—	Ei taiminta kytymä
35. " Riteenlahki	25	Päätös on ghyä puolesta
36. " k. k.	—	Ei taiminta kytymä
37. " "	—	T. p. ei koma
38. " Vellalahki	—	Taiminta kytymä T. p. ei koma
39. " Loppelampi	—	Taiminta kytymä T. p. ei koma
40. Riteenlahki Alakupp	250	Päätös on ghyä puolesta
41. " k. k.	60	Taiminta kytymä T. p. ei koma
42. " Loppelampi	—	Ei taiminta kytymä
43. " Loppelampi	—	Taiminta kytymä T. p. ei koma
44. " Loppelampi	—	Taiminta kytymä T. p. ei koma
45. " Loppelampi	—	Taiminta kytymä T. p. ei koma

Muutoin asialliseksi asiain
seuritteluksi tai puheeksi Louha
Namanismi täydellisesti joukkojen
mielillä pois. Olivakin minä
ain. sen käsittelyssä. Matka
parannuksiani käyden lähemmäs
tekemässä seuraavi Lohk. 11 päivänä
ei puolestaimeistaan

Matka Lohk. lähtien
teille joo toimista keuhkuihin
Tältä keuhkuihin enoppoisiin aitoille
merkittävien puolestaimeistaan
Antti Lehtinen

Lute N: 53.

SOS.-DEM.

PIIRITOIMIKUNTA

MIKKELI
Puhel. 434

Mikkeli, Syys kuun 24 p:nä 1920

Sos.-dem. puolue toimikunnalle

Helsingissä.

Mikkelin l. vaalipiirin sos.-dem. piiritoimikunta päätti l.k. 23:nä päivänä pitämässään kokouksessa kääntyä sos.-dem. puolue toimikunnan puoleen, erityisesti, että puolue toimikunta ryhtyisi toimienpiteisiin varsinaisen puoluekokouksen aikaa saaneiksi ensi kerraksi. Muun ajalle Helsinkiin.

Erityisensä perustelutkin pyytää piiritoimikunta mainita, että se pitää erikseen tärkeänä, että puoluekokous tällöin täydentäisi puolueohjelman maan maatalous, sosiaalisuuden ynnä muutamiin mielen kysymyksiin nähden, jotta kysymykset vielä viimeksi siipidetyssään puoluekokoukseen jäivät avoimiksi. Näissä kysymyksistä pitäisi puolueen kantansa määritellä

Selvästi ja mahdollisimman pian. Tätä
asiaa ja näiden kysymysten ratkai-
semista kiirehtivät myös ne valtuus-
listat vaalit, jotka ensi kesänä tulevat
jälleen toimitettaviksi.

Piiritoimikunta myös toivoo, pi-
täen tätä myös yhtenä perusteluksena es-
ityksellään, että puoluekokous mahdollis-
siten annistuisi tavoittamaan ne eri
mielisytykset, joita viimeisinä aikoina
näiden nykyisin puoluksen keskuudesta
on olemassa, jotka erimielisyydet ovat
nekin annistuneet. Kehentämään puoluksen
voimaa ja sukaulla myös vähentämään
niitä tuloksia, joita työväenluokka
pyrkii itsellensä saavuttamaan.

Ylläesitellyn perustuen, pyy-
dämme arv. puoluepiiritoimikuntaa ot-
tamaan esityksemme huomioon, repi-
tyksellä tämä viitattuihin käytän-
näisiin toimenpiteisiin ^{varsinainen} puoluekokouksen
kaalle kutsumiseksi ensi keuhkokuuajaksi.

Puolueturvallisuus:

Mikkeli 1. vaalipiiriä
sos. dem. piiritoimikunta

Kenneth Mäkelä
johtaja
Kalle Kumpulainen
Sihtööri

Lite N: 54.

Allekirjoittaneen puolesta lausunnossa
Vaasan läänin Eteläisessä vaalipiirissä
on ollut seuraavat määrät kuuli-
joita:

Seinäjoki	Milho	20,	maissa	8
Alajoki, Tuusimäki	"	22,	"	7
"	Palomäki	40,	"	30.
"	Hajunmäki	27,	"	16.
"	Huissi	13,	"	8
"	Korhonen	18,	"	6
Kuikka, Kallio	"	17,	"	5
"	Virtala	28,	"	14
"	Luppo	21,	"	8
"	Kirkonkylä	22,	"	—
"	Mieto	19,	"	6
Kaukajoki, Olari	"	7,	"	4
"	Kirkonkylä	—	"	—
"	Kyyköpää	23,	"	9
"	Kirkonkylä	65,	"	24
Lopajoki	"	33,	"	11
Karjajoki	"	10	"	4
Sidetty, Metsälä	"	28	"	13
Juova, Perälä	"	26	"	7
"	Kirkonkylä	32	"	14
Juova, Keskikylä	"	90	"	20
		571.		254
Yhteensä		825 henkilöä.		

Uusi paikka ei ole perustettu.
to olemaan järjestetty. Keskisissä,
Lappajoki ja Mäntymäki ei sa-
nut kuuli-joita.

Puheenaihe on pääasiassa
on ollut työväenliikkeen si-
sivittely.

Kalle Virtala

Selostusta Työväenliikkeestä Vaasan läänin
eteläisessä vaalipiirissä

Työväenliikkeen nykyinen tila.

Välilläkyrössä

on kaksi yhdistystä. Molemmat sosialidemokratteja. Toinen verrattain alku-
peräistä ja velttoa. Kammunissa ei
kummassakaan ole juuri nimeltä kukaan
näkynä.

Suivillä

Kammunissa yksi yhdistys. Toinen taas
sivisiä kommunistisissa hengissä.
Sosialidemokratteja liikkeitä nykyi-
sillä sillä verrattain väliin kammunissa.

Siinäjoella

on työväenyhdistys sosialidemokratteja.
Kammunissa. Kammunissa osastot ja nais-
osasto kommunistisia. Toinen johtokin
velttoa ja jäsenistöön jäsenmäärät luon-
mattavasti pienemmät kuin ennen. Rau-
tatiekyläiset ovat hiljattain perustaneet
ammattiosaston. Sen puolesta kammunissa
ei ole vielä tietoa.

Siinäjoella

on kaksi yhdistystä. Työmiesyhdistys ja Har-
junnan yhdistyksissä johtokin elysä sosia-
lidemokratteja henki. Palautus -
Kriisiin ja Korkokorotuksen yhdistyksessä
johtaja kommunisti, jotka hajottavat
yhdistyksen toimintaa, aynytään ylitä.

retuläitä ja kirkkumaisia riitoja.

Kurikassa

siisi yhdistystä, jotka kaikki ovat päättäneet ottaa kunnallisiksi.

Luvonkytän yhd. muodostaa pääasiallisesti rippikoulu iässä olevat nuorisot, jotka ottaa kaikkia toimintaa aljensa kirkonkylästä.

Alimppään ja Viitalan yhdistyksissä ovat sosialidemokraatit suurena enemmistönä, mutta hiljaisina ja toimittamattomina olleen eivät ole estäneet yhdistysten toimintaa sos. dem. puolueesta. Kirkonkylän yhdistyksessä on myöskin sosialidemokraatteja ja nähtävinä tulua siellä sos. dem. liike elpymään. Kun kunnallisistit eivät kukaan jäävät. Niissä on niin ikään sos. demokraatteja, mutta pyrkivät työväestön yhtiössä kauppaomistajien kanssa.

Kaurajoen

siisi yhdistystä. Kaurajoenkylässä ovat ammatti- ja viinankiittäjät aikoneet muuttaa yhdistykseen kunnallisiksi. Kun eivät ole siinä voinneet, niin ovat retuläineet niin, että koko toiminta on lamassa. Jäseniä kukaan ei ole yhtiö koko yhdistyksessä.

Kirkonkylässä on toiminta ollut kokonaan lamassa. Yhdistyksen talous ei jo joutua vasaan ole. Hän viime kerralla se kuitenkin pelasti yhdistyksen. Toimintaa järjestetään parillaan uudelleen. Pöytäkirja vain toimintakokouksissa henkilöitä.

Päätäneen yhdistys on ollut samoin toimittomana. Toiminnan uudistamiseksi on siinäkin ryhdytty.

Kyypään yhdistyksen jäsenet ovat alkaneet keittämään viinaa niin alkuvuodesta, että yhtiö toiminta on kokonaan lamassa. Viinon myyntiä pubemjohtajalle on hävitetty useampia viinalatkoita. Nykyään hän on paroninainen rahtinsuorittajana ja keittää viinaa kotiseen tapaan. Toiminta on siinäkin uudistamiseksi järjestymässä.

Kerki-Kyypään yhdistys on pitänyt muutamia kauskoita, joissa johtokunnan jäsenet ovat myyneet viinaa. Toiminta loppui alkuperäisellä kaudella.

Pää: Kyypään yhdistys ei ole kauskoita, joiden jälkeen heränyt. Yhtiö kukaan ei ole noin kuit. 100.- on joutunut väkellä Ojala-nimiselle miehelle ja on siitä alkua maledotat saada takaisin, sillä kerrotaan, että hän on juna nollaan kuolimaaisillaan.

Kaikki kunnassa olevat yhdistykset tulevat kukaan sosialidemokraattien puolueeseen.

Isallaajoen

on taas Suomen Viron ja Suomen "vapausseuran" kiittänyt yhdistyksen uudistamiseksi. Jäseniä nykyään 20. Toiminta kuin muuttamaton. Toinen. Itämais on maledotat parilla viikkoa syystä että seijelustaminta kukaan ei jatkakaan aina lajotavat on ne. Vapausseuran Isallaajoen ei yhdistys ole vielä heränyt ja toimihenkilöiden

ja kokoushuoneen pienten siinä näyt-
änsänsä maledolaisittakaan suola
sitä ainakaan tuihtuiksi herättyksi.

Karjassa

on yhdistyksen toiminta kokouksen
lunasta. Eräs perhe hoitaa yhdistyk-
sen taloutta ja omista asioita. Pankkila-
teollisuus on pitäjässä niin yleinen,
että iltaamie olisi yhdistyksen talon
maledolan pitää vaikka niillä joku
toimisiikin.

Sidetyt Metsälässä

Käy seurustelutalon pantiin heittä-
jien ja kiihtolukimiehen välillä. Yhdis-
tyksen toiminta jatkui toistuvasti.

Lappajärvellä

Kuukki yhdistykset keuhkossa
tilasta. Ruotsalainen kansallisen
ki ja suojeluskunta hylkää mi-
nu niin puinostavien, että niillä vi-
milla mita siellä on on maledolan
saada työväenliikkeen kysytyksi.

Kristinossa

on vallosta riipas kommunistinen
mielinen vallosta. Yhdistyksen
johtokunta on socialidemokraattinen
muut jäsenet jatkui kaikki kom-
munistit. Kokoushuoneen panti-
lissa ei voi toimia jättä mi-
lään. Yhdistys ainakin toistuvasti
kuntun sos-dem. puolueeseen.

Kaskisissa

Käy hulina. Kommunistit ovat kesällä
kattaneet yhdistyksen johtokunnan
ja runnaavat nyt täydellisen aspa-
uden merkeissä. Yhdistyksen talo
on joutunut kaiken maailman huli-
kkaan temmelyspaikaksi. Vaisosasto
ja Puutyöntekijäin ammattiosasto on
socialidemokraattisia. Vaisosasto
toimii oikeasti meidän paik-
kakunnan sos-dem. työväenliikkeen
keskuspäivästä. Yhdistys kai tulee
yhtymään kommunistisiin
jos se milinkään puolueeseen
tule vastaisuudessa kunniaan.

Tuusula

on työväen yhdistys erään sos-
dem. puolueesta. Kirkonkylän ja
Pitäjän yhdistyksissäkin on
joukko verran kommunisteja.
Yhdistykset kirkonkin pöpyvät
sos-dem. puolueeseen.

Juhoassa

on kirkonkylän ja Savijoen yhdis-
tykset päättäneet ottaa sos-dem.
puolueesta. Keskinkylän yhdistys
kuntun sos-dem. puolueeseen.
Kirkonkylän yhdistyksessä käy
hulina, keskenaisia riitajo ja toia
kommunistienkin keskenudessa.
Elämä yhdistyksen talon kokouksen
riiva.

Yleispaikatus

Työväen siiveliinen taso on kansalais-
sodan jälkeen summaamasti laskunut.

Yhteiskuntaluvon kasvun työssä kestä-
mistä mitään kokonaisuutta ei ole
tänne asti voinut kadonnut. Talouden
harjoitus kestänyt ja epäsuhteellisuus
kasvanut. Sen sijasta epäsuhteellisuus sos-
iaalisen perustan katoon kasvanut
arvokkaan yleiseksi. Kommunismien
taloutta lisäksi levitetään yleis-
työväimistöä kasvattamaan ja sos-
iaalisen perustan katoon ja näytetään
mitään olevan kunnioitettavan suuri
voimakas alennus tasalla olevan
väestön keskuudessa.

Sanomalehtiä lisää työssä
kestäneen verrattain vähän ja
yleensä koke työssä on joutunut
mutteillaan tilaan kuin on sellai-
nen koke, jolla on voitavat ja pyrkivä
liikuttu pois.

Tulevaisuuden näköala.

Työväimistöön tulevaisuus ei näytä
olevan lupaavalla. Kun työväimistö
hajoaa vielä katoon perustan,
niin kumpikaan peruste ei jaksaa
nousta elinvoimainiksi. Maaseudulla
sitten näytetään sosialidemokratian
perustan olevan suurempi kunn-
tus ja paremmat olosuhteet edelly-
tykset kuin kommunismin.
- Sitten kommunismin ei ole järkeä olla
kaan selvätyöisiä henkilöitä. Vielä
vähemmän milinulian luovaa työ-
hön kykeneviä voimia. Kehotetaan
onkin, että kun kansannousut alkavat
saada työväimistöä täällä hajalla
niin se heidän toimintansa loppuu
sitten.

Sos. dem. perustavainnauksen uudistaminen

Tärkein kysymys sos. dem. tulevaisu-
den kehittämiseksi on sanomalehtien
järjestäminen. Kun tämä on mahdollista
saada mutta sanomalehtien peruste-
tuksi, niin on työssä jatkaminen
jo ennestään ilmeistä. Sitten siitä
kaas si murettu lehdet kuin "Soc. dem.
Sosialidemokratia" voine saada ylei-
sensä hyväksyntä. Sitäkin on kui-
tenkin tilauskannan katoon voika
välttämättä saada ti-
laamaan. Jos S. S. S. tilaukset
vastaavuuksissa järjestetään
sitä, että sitä voisi tilata mitään
painotus ei ole, esim. lausunto-
kirjeiden, niin uskon että sitä mu-
nua saisi täällä kunnioitettavasti
levittää mielen piirissä, joihin
ei jokapäiväistä lehtiä tilata. Käsitte-
sen onkin, että perustan ja S. S. S.
edun kannalta olisi edullista jär-
jestää uusi voima alusta niin, että
sitä voisi tilata myöskin yleisen
viikossa.

Todennäköisesti tulee sos. dem.
perustavainnauksen etel. voimapiirissä
muodostumaan niin heikoksi, että
vähäisempi piiritäimittijä pila-
minen kuin mahdollista. Ja kuten
näytetään, heikot ovat poliittisessa
piirissä samantyyppisiä. Onkin
herännyt ajatus: eikö näiden piiri-
en toimintaa voisi järjestää
niin, että piirit pitäisivät
yhteisen toimittajan. Sen voisi

si toimintaa olisi voimakas saada niin
 järjestetyksi, että sama toimittaja
 hoitaisi kummankin piirin asiat.
 Kysymys siitä tulehkin etel. vaalipi-
 rin piikkain pidettävässä piiriko-
 kouksessa siinä, ja jos se siellä
 ratkaistaan myönteisesti, niin
 keväänä pidettävässä vaalipi-
 määrinissä kokouksissa
 voitaisiin kysymys etelä-
 lisesti ratkaista.

Suomen Kesk. Seurassa 6 p:nä lokak. 1920

Isak Penttala.

Selostus matkakulusta.

Rautatiemaksuja:

Orismala - Seinäjoki.	Suok. 8:50
Perälä - Koskenm.	" 4:75
Koskenm. - Perälä.	" 4:75
	<u>Suok. 18:00</u>

Moottorimatkoja:

Seinäjoki - Suomikyliä 12 klm =	6: -
Suomikyliä - Seinäjoki 10 " =	5: -
Seinäjoki - Haujummäki 9 "	4:50
Haujummäki - Heikki 18 "	7: -
Heikki - Koskenkova 8 "	4: -
Koskenkova - Alipää 7 "	3:50
Alipää - Viitola 7 "	4:50
Viitola - Luopa. 16 "	8: -
Luopa - Kurikka 7 "	3:50
Kurikka - Niemi 7 "	3:50
Niemi - Harja. 6 "	3: -
Harja - Kauhajoki. 14 "	7: -
Kauhajoki - Pääntä. 15 "	7:50
Pääntä - Hyyppä. 12 "	6: -
Hyyppä - Heikki-Hyyppä 9 "	4:50
Heikki-Hyyppä - Isojoki 28 "	14: -
Isojoki - Vauhokyliä 12 "	6: -
Vauhokyliä - Karijoki 18 "	7: -
Karijoki - Metsälä. 34 "	17: -
Metsälä - Lappjärv. 20 "	10: -
Lappjärv. - Kristiina. 9 "	4:50
Kristiina - Perälä 25 "	12:50
Perälä - Tuusa 9 "	4:50
Tuusa - Kestinkylä 18 "	7: -
Kestinkylä - Isohyvä 75 "	37:50
	<u>407 klm. Suok. 203:50</u>

Rautatiemaksut.

	<u>18: -</u>
Suok.	<u>221:50</u>

Wäpuri 5 p. Lokak. 1920.
Lähte N: 557

Suomen sos. dem. Puolue toimikunnalle.

Kirjelmäanne johdosta päivätty
syysk. 24 p. 1920, koskeva Emma Somerojan
ja Sorvalin Työväen yhdistyksen välistä
riitakysymystä, pyytää yhdistys asian
valaisemiseksi puolestaan lausua
seuraavaa:

Kun Sorvalin Työväen yhdist. omai-
suus luovutettiin sotatakavarikosta yh-
distyksen omaan käytäntöön, niin yh-
dyttiin heti toimenpiteisiin yhdistyk-
seltä takavarikoitujen rahavarojen
takaisin saamiseksi, muun muassa
käytiin Wäpuri oikeuden syyttäjävi-
rdston kansliassa Wäpurissa, josta
silloin ilmoitettiin että, yhdistyksen kot-
tamus henkilöiltä oli takavarikoitu
yhdistyksen varoja erinäisiä summia
ja että ne ovat takaisin saatavissa
Wäpurihoito hallitukselta, siellä ilme-
ni että Somerojan nimellä oli takavari-
koitu Smk 3000.—. Nyt kuin tiedettiin
että 1 luokan vangeilla takavarikoitua
omaisuutta ei takaisin luovuteta, niin
pyydettiin Emma Somerolta todistusta
sita josko edellämainitut rahat olisi-
vat yhdistyksen, ja silloin hänelle
sanottiin että rahat ovat takaisin

R.

saatavissa ja että yhdistys lähettää henkilön nimeltä Wankelinhoitohallitukselta perimään, silloin hän ei enempää kuin aikaisemminkaan puhunut mitään siitä että mainituissa rahaerissä olisi ollut hänen rahojaan, vaan antoi kirjallisen takavarikointilaisuudessa läsnä olleiden henkilöiden oikeaksi todistaman todistuksen, että rahat ovat kaikki yhdistyksen nimittämän ne Smp 3000: - jotka oli Oskari Somerojalta takavarikoitu, eikä vielä silloinkaan hän sanonut mitään, kun hänen läsnäollessaan luettiin Wankelinhoitohallituksesta saapunut kirjelmä, jossa vielä varmuudeksi kysyttiin että onkohan ne rahat vaan yhdistyksen vai Somerojan. Ihmettelimme vielä suuresti sitä että vaikka hän oli noin puolen vuoden ajan yhdistyksen johtokunnan ja, ajalla jolloin rahojen takaisin saanti oli yhdistyksellä tärkeimpänä kysymyksenä hän ei edes pikkuiستakaan vihinannut asiasta viime päinkään, vieläpä eräissä kokouksissa lausui kuin oli rahaista kysymys, että miesvainajansa O. Someroja oli häntä kehoittanut säästämään yhdistyksen varalta Smp 3000: ja viemään omat rahat Smp 1000: Sanktiin jonka hän oli tehnytkin.

Nyt kuin rahat saapuivat yhdistykselle niin silloin vasta eräissä kokouksissa Emma Someroja ilmoitti että rahoissa oli osa hänen omiaan ja vaati yhdistyksen luovuttamaan ne takaisin, ennen antamistaan

Q.

todistuksesta kuulin. Kun kysyttiin miksi hän ei sitä, häneltä kysyttiin ennen ilmoittanut, sanoi hän joidenkin henkilöiden neuvoneen häntä niin tekemään. Asiasta perin pohjin keskusteltiin ja valaistua asiaa puolelta kuin toiselta päätettiin kokous, että koska O. Someroja ei ennen asiasta ilmoittanut eikä voi nytkään todistaa että asia olisi niinkuin hän väittää, vaan aikaisemmin todisti päin vastoin, niin ei yhdistys voi hänen vaatimukseensa suostua; kytymättöminä tähän päätökseen koki O. Someroja valittamassa Wiip. lant. Vaalip. piirikansliassa, jolloin piirisihteri Nyrkkö Kävi yhdistyksen johtokunnan kanssa neuvottelemassa asiasta, vaan ei siitä päästy mihinkään tulokseen silloin Nyrkkö ehdotti sovinto-lautakunnan asettamista, vaan kuin asia esitettiin yleiselle kokoukselle, niin päätettiin kokous pitemmän keskustelun jälkeen että sovinto-lautakuntaa ei tarvita näin selvässä asiassa, jos hän halusi niin vaatikoon mitä tietä tähän, yhdistys on valmis vastamaan.

Edellä olevon voi Yhdistys asian valaisemiseksi esittää ja taivoo että tämä ja tarpeeksi yhdistykselle rettelöä tuottanut asia loppuisi tähän

Puoluelehdyskysellä

Oskari Hakkarainen

(puheenjohtaja)

Liite N:o 56.

Kustannusosakeyhtiö Kansanvallan johtokunnan kokous 27 p:nä lokakuuta 1920. Puheenjohtajana T. Tainio; läsnä: H. Ryömä, Lauri af Heurlin, P. Raittinen, A. Halme ja toimitusjohtaja K. Heinonen sekä Suomen Sosialidemokraatin toimitussihteeri R. Tuhti ja konttoripäällikkö A.F. Jokinen.

1 §.

Puheenjohtaja ilmoitti, että Puolustoimikunta on esittänyt johtokunnan uudelleen harkittavaksi kysymyksen "S. Sosialidemokraatin" laajentamisesta 7-päiväiseksi ja samalla myöskin erityisen viikkopainoksen julkaisemisesta.

Toimitusjohtaja esitti laskelmia tällaisen sunnuntainumeron julkaisemisen kannattavuudesta. Jos lehteä julaistaisiin kaksi kertaa viikossa nelisivuisena ja muina päivinä kuusisivuisena ja tilaushinta kohotettaisi 10:- mksi kuukaudessa, niin tuottaisi sunnuntainumero vuodessa tappiota 50,000:- - 52,000:- mk. edellyttäen, että koko viikon ilmoituksiin tuottaisi sunnuntainumero ainoastaan yhden sivun lisää. Tappiota vähentäisi jonkun verran viikkopainoksen julkaiseminen. Sen tilaajamäärä nousisi ehkä kolmeentuhanteen ja tilaushinnaksi olisi määrättävä 2:50 mk. kuukaudelta.

Asiasta syntyi laaja keskustelu, jonka kuluessa toimitusjohtaja ehdotti, että lehti laajennettaisiin seitsemäpäiväiseksi, mutta tilaushinta olisi silloin korotettava 10:- markaksi kuukaudelta. Tätä ehdotusta kannattivat Tuhti ja Halme huomauttaen, että sunnuntainumeron julkaiseminen on poliittisesti välttämätöntä sitäkin suuremmalla syyllä, koska ensi kuun alusta ilmestymään rupeava "Suomen Työmies" julkaisee sunnuntainumeron. Sitäpaitsi olivat he sitä mieltä, että lehden irtonaismenekkien menekki tulisi olemaan Helsingissä suurempi kuin mitä toimitusjohtajan laskelmissa oletettiin. Tainio vastusti ehdotusta, koska sen tuottama tappio tulisi olemaan paljoka suurempi kuin hyöty, eikä sitäpaitsi maaseudulla tällaista sunnuntainumeroa lainkaan kaivata. Kun tilaushintaa olisi sen vuoksi korotettava, olisi siitä seurauksena lehden menekin pieneneminen maaseudun vähävaraisten keskuudessa. Lisäksi huomautettiin, että jos hanketta ryhdyttäisiin toteuttamaan, olisi toimitusvoimia lisättävä enemmän kuin muuten. Kun asia ei ole puhtaasti taloudellinen vaan suurelta osaltaan poliittinen, ei johtokunta katsonut voi-

vansa tehdä siitä lopullista päätöstä, vaan jätetään asia johtokun-
nan lausunnon kera Puolustoimikunnan päätettäväksi.

Keskustelun päätyttyä äänestettiin toimitusjohtajan tekemästä
ehdotuksesta sekä siitä, pysyttääkö johtokunta omasta puolestaan voi-
massa asiasta aikaisemmin tekemänsä päätöksen. Edellisen ehdotuksen
puolesta äänestivät Heinonen ja Halme sekä jälkimmäisen puolesta af
Heurlin, Raittinen ja Tainio, joten johtokunta päätti esittää Puolue-
toimikunnalle, että sunnuntainumeron ^{ei yhdytään} julkaisemisesta ^{maaan} luovutettaisiin.

Otteen oikeaksi todistavat:

Helsingissä 27 p:nä lokakuuta 1920.

J. H. Janatuinen. Toimitusjohtaja.

(Liite n:o 57)

Puolustoimikunnalle.

Kunnallistoimistoa alettaessa ei ollenkaan määritetty, otetaanko ja minkälaisista toimiston suorittamista tehtävistä maksua. Tähän asti suoritetuista tehtävistä, puhujamatkoja huomioonottamatta, ei ole otettu maksua, vaikka useat niistä olisivat olleet sen luontoisia, että niistä olisi voinut ottaa palkkion. Kun on odotettavissa, että tällaisia tehtäviä edelleenkin ilmestyy, niin olisi tarpeen määrätä, että eräinäisistä tehtävistä, kuten selitysten antamisesta, anomusten ja valitusten laatimisesta ja virastoihin jättämisistä perittäisiin toimenantajalta kohtuullinen korvaus. Kun otamme huomioon, että niistä 31 kirjallisesta tehtävästä, jotka toimisto oloikanaan on suorittanut, 14 on sellaista, joista maksun olisi voinut periä, niin ei tähän asti ole asiasta mitään huomattavampaa taloudellista tappiota aiheutunut, mutta tällaisten tehtävien luku voi ~~xxx~~ lisääntyä ja jos toimisto esim. ilmoittaa julkisesti ottavansa näitä suorittaakseen, niin voisi tästä koitua toimistolle pieni sivutulo, joka ei ainakaan vastaavassa määrässä vastisi lisävoimia. Syy siihen, ettei aikaisemmin ole ryhdytty toimiin tällantapaisten tehtävien runsaammin hankkimiseksi, on osaksi se, ettei ole ollut varmuutta siitä, onko toimistoa tähän suuntaan kehittäminen katsottava suotavaksi, ja osaksi se, että toimiston nykyisin työvoimia on ollut mahdoton ajatella näin laajaa toimintaa.

Nyt kun toimiston järjestely ohjelmakomitean sihteerin toimen täyttämisen yhteydessä muutenkin tulee päiväjärjestykseen, olisi otettava merkittäväksi, eikä toimiston tehtäviä olisi samalla laajennettava. Lisävoiman hankkiminen yksin tällaista laajentamista varten ei kannattaisi eikä vastaisi tarkoitustaan, mutta kun otetaan huomioon, että toimisto lisätyin voimin voisi suorittaa myöskin laajempaa kunnallispoliittisten kirjain ja kirjasten valmistamista ja kustantamista, jonka varmuudella voi odottaa kannattavan, niin voisi työvoiman lisääminen olla paikallaan. Jos ehdotus puoluesihteerin apulaisten Janatuksen siirtämisestä kunnallistoimistoon toistaiseksi siihen saakka kuin ohjelmakomitean työt kestävät, hyväksytään, niin ei muu työvoiman lisäys siihen saakka kai tulisi kysykykseen, vaikka toimiston

olman lisäksi sininen vaalea ja tumma vaalea, valkoinen

ollisiko kunnallistoimiston tehtäviä laajennettava
niin, että se ottaa maksusta suorittaakseen myös-
kin kuntain valitus-, anomus-, selityksen antamis-
y.m. tehtäviä ja jos tullaan myönteiseen tulokseen,
asian lähempi järjestely jätettäisiin puolustoimi-
kunnan aikaisemmin tällaisia asioita varten valit-
semaan jaoston tehtäväksi.

Liite n:o 58.
Savon Työväen Sanomalehti O. Y.

Kuopio. Puhelin 360

Savon Työmies
Sos.-dem. Työväenlehti

Puusepänkatu N:o 17

Kuopiossa Lohja kuun 29 p:nä 1920

Sos. dem. Puoluejohtokunta
Helsinki.

Viitaten aikaisempaan kirjeraikloon ja ta.
pahtuneisiin suullisiin keskusteluihin Puolue-
johtokunnan osakkeiden merkinnästä Savon
Työväen Sanomalehti-osakeyhtiössä, saamme täten
sen lisäksi ja anta puolueen rahastustoimijoja.
Heinonen täällä täydentää on selville saanut,
yhtiön ^{nykyinen} taloudellisesta asemasta antaa seuraavia
lisätietoja.

Osakkeita on sen jälkeen merkitty kuusi toista
sataa ja ne suurimmalta osalta on maksettu.

Heinonen laskujen perhiarvo, joka Heinonen teke-
mään laskujen mukaan oli mark 6,785 netto
on nyt noussut 10,653 markkaan kumbantta
pohden ja on toivoa saada tässä suhteessa
asema paranemaan ainakin joulukuulla, jos
loin liikkeet paremmiin ilmavoivat.

Tilauksia on enjo saatu joulukuun verran lisää
paikasta puoluejohtokunnan puolesta huolimatta.

J. k. 2-3 p:nä pidetty ylimääräinen sos. dem. piiri-
kokous on, Savon Työväen Seuran tukeksi tehnyt su-
saavan päätöksen:

1) että piirin puoluejärjestöt ku-
lin velvoitetaan ostamaan vähin-
tään 10 kpl. osakkeita Savon Työ-
väen Seuran Osakeyhtiöstä;

2) että piirin puoluejärjestöt vel-
voitetaan asettamaan alueelleen
ilmoitusta asiamiehille tilausten,
ilmoitusten ja osakemerkintöjen te-
rämistä varten;

3) että piirin puoluejärjestöt
velvoitetaan ilmoittamaan "Sa-
von Työmiehesä", kuten esim. lo-
koulusta, iltamasta ja osite-
ilmoituksista;

4) että piirin puoluejärjestöt
velvoitetaan toimeenpanemaan
piirilehden hyväksi vähintään yh-
den iltaman tämän vuoden aika-
na; ja

5) että kunnallisjärjestöjä kehoi-
tetaan palstaamaan erityisen asia-
miehen hankittuun piirilehdelle ti-
lauksia ja ilmoituksia sekä myy-
mään Savon Työväen Seuran
lehti Oy:n osakkeita.

Tällä piirille, vaan koko puolueelle tärkeä piiri-
lehden aseman turvaus. Huolehtiminen siis tote-
ja aikaisemmin tekemämme suunnitelman: että puo-
luetoimikunta merkitsee loppuamansa 40 prosent-
tia Savon Työväen Seuran Osakeyhtiön osakkeita ja
ja suorittaisi vähintään puolet merkitsevästä
määrästä tämän vuoden aikana.

Puoluetoveruudella

Savon Työväen Seuran O.Y.

J. O. Rauhalta Puoluejohtajaksi

Lite n:o 69

Sos. dem. Piiritoimikunnat tilittäneet Sos. dem. Puoluetoimikunnalle
puolueveroja ensimmäiseltä- ja toiselta vuosineljännekseltä.

Vaalipiiri	vuosi- nelj.	yhd. luku	jäsen- luku	Smk.	yht. Smk.
Uudenmaan 1. vaalip.	I	67	3,077	769:25	
" "	II	5	115	28:75	
" "	III	1	16	4:-	802:-
Uudenmaan ruot. vaal.	I	21	900	225:00	
" "	II	22	945	236:25	461:25
Turun 1. et. vaalip.	I	82	3,433	858:25	
" "	II	2	53	13:25	871:50
Turun 1. pohj. vaalip.	I	122	4,540	1,135:-	
" "	II	105	4,154	1,038:50	2,173:50
Hämeen 1. et. vaalip.	I	133	5,375	1,343:75	
" "	II	111	4,515	1,128:75	2,472:50
Hämeen 1. pohj. vaalip.	I	156	7,994	1,992:50	
" "	II	103	4,349	1,087:25	
" "				86:73	3,166:48
Viipurin 1. länt. vaalip.	I	88	6,030	1,507:50	
" "	II	63	4,457	1,114:25	2,621:75
Viipurin 1. it. vaalip.					
Mikkelin 1. vaalip.					
Kuopion 1. länt. vaalip.					
Kuopion 1. it. vaalip.	I	62	1,598	399:50	
" "	II	1	32	8:-	407:50
Vaasan 1. it. vaalip.	I	132	5,191	1,297:75	
" "	II	109	4,337	1,084:25	2,382 -
Vaasan 1. et. vaalip.					
Vaasan 1. pohj. vaalip.	I	22	920	230 -	230 -
Oulun 1. etel. vaalip.	-	2	105	97:50	97:50
Pohjanmaan ruots. Piirit.					
Waasa	-	-	-	-	206:25
				Smk.	15.892:23

Kaikista piireistä yhteensä:

I neljänneksellä 857 yhdistykseltä 39,163 jäseneltä
II " " 522 " 22,973 "

Yht. Smk. 15.892:23

Helsinki 23 - 10 - 20.

(Rahastonhoitajan ehdotus)

Lite no 60.

Sos. dem. Puoluejohtajain

tulo- ja menoarvio v. 1920.

T u l o t :

	Arvioidut tulot I vuosipuolisk.	Todelliset tulot I vuo- sipuolisk.	Arvioidut tulot II vuosi- puoliskolla
Puolueveroja	20,000:-	34,038:72	15,000:-
Yl. Kustannus tili, puhaas voitto	20,000:-	13,195:82	16,000:-
Vappumerkit, koko voitto	84,000:-	110,542:50	
Kevättervehdys " "	24,000:-		
Korkoja ja osinkoja	6,000:-	9,011:44	4,000:-
Poistettuja saatavia y.m.	4,000:-	4,647:73	3,000:-
Työv. kalenteri	—	2,571:50	140,000:-
Kiinteistön kulunki tili	—	—	—
Säästövaroista, tulojen ja menojen erotus	48,000:-	60,600:84	—
Smk. 206,000:-	234,658:55	178,000:-	

Sos.dem. Puoluetoimikunnan
 tulo- ja menot v. 1920.

Arvioidut menot I vuosipu- oliskolla.	Todelliset menot I vuosipu- oliskolla.	Arvioidut menot II vuosipu- oliskolla.
38,000:-	40,790:78	50,000:-
10,000:-	11,483:18	13,000:-
12,000:-	10,728:15	14,000:-
15,000:-	24,799:99	10,000:-
10,000:-	2,115:17	---
4,000:-	5,464:30	8,000:-
12,000:-	16,000:-	20,000:-
12,000:-	11,605:09	20,000:-
16,000:-	23,704:10	6,000:-
10,000:-	17,034:19	14,000:-
28,000:-	72,000:-	---
28,000:-	---	1,000:-
12,000:-	933:60	---
---	---	6,000:-
---	---	7,000:-
---	---	6,000:-
---	---	3,000:-
Smk. 206,000:-	234,658:55	178,000:-

Sos.dem. Puoluetoimikunnan

tulo- ja menot v. 1920.

Arvioidut menot I vuosipu- oliskolla.	Todelliset menot I vuosipu- oliskolla.	Arvioidut menot II vuosipu- oliskolla.
38,000:-	40,790:78	50,000:-
10,000:-	11,483:18	13,000:-
12,000:-	10,728:15	14,000:-
15,000:-	24,799:99	10,000:-
10,000:-	2,115:17	---
4,000:-	5,464:30	8,000:-
12,000:-	16,000:-	20,000:-
12,000:-	11,605:09	20,000:-
16,000:-	23,704:10	6,000:-
10,000:-	17,034:19	14,000:-
28,000:-	72,000:-	---
28,000:-	---	1,000:-
12,000:-	933:60	---
---	---	6,000:-
---	---	7,000:-
---	---	6,000:-
---	---	3,000:-
Smk. 206,000:-	234,658:55	178,000:-

Lähte n: 61.

Esityslista Puoluepuoleiston kokoukseen

marrask. 1 - 2 p:nä 1920.

1. Niminhuuto.
2. Lounais-Suomen Ruotsalaisen piirijärjestön hyväksyminen.
3. Puoluetoinikunnan toimintakertomus.
4. "Savon Työmiehen" pyyntö päästä puoluelehteksi.
5. Vahvistus puoluetoinikunnan päätökselle koskeva "Pohjan Tansan", "Vapaa Sanan" ja "Työväen Lehdin" puoluelehtioikeuksien peruutusta.
6. Puoluetoinikunnan lausunto puoluelehdistä.
7. Puoluetoinikunnan ehdotus Sosialidemokratian Aikakauslehdin lakkauttamisesta.
8. Puoluetoinikunnan lausunto Internationalisismityöskeskästä.
9. Selostus puolueen raha-asian tilasta tämän vuoden alkupuolelta.
10. Menoarvio tämän vuoden loppupuolelta.
11. Puoluesihteerin palkka.
12. Eduskuntaryhmän toimintakertomus (Tiistai aamuna).
13. Ehdotus eduskuntaryhmälle, puoluetoinikunnan ehdotus.
14. Kunnallinen tiedonantolehti, puoluetoinikunta ehdottaa sellaisen perustamisen lykkääväksi toistaiseksi.
15. Kahden varajäsenen valitseminen puoluepuolestoon.
16. Juvosen ja Villiman erottaminen puolueesta.

Neuvoston jäsenten ehdottamia asioita.

Puoluetoinikunnan toimintakertomus			
1920. marraskuun 1 - 2 p:nä			
1. Niminhuuto.	2. Lounais-Suomen Ruotsalaisen piirijärjestön hyväksyminen.	3. Puoluetoinikunnan toimintakertomus.	4. "Savon Työmiehen" pyyntö päästä puoluelehteksi.
5. Vahvistus puoluetoinikunnan päätökselle koskeva "Pohjan Tansan", "Vapaa Sanan" ja "Työväen Lehdin" puoluelehtioikeuksien peruutusta.	6. Puoluetoinikunnan lausunto puoluelehdistä.	7. Puoluetoinikunnan ehdotus Sosialidemokratian Aikakauslehdin lakkauttamisesta.	8. Puoluetoinikunnan lausunto Internationalisismityöskeskästä.
9. Selostus puolueen raha-asian tilasta tämän vuoden alkupuolelta.	10. Menoarvio tämän vuoden loppupuolelta.	11. Puoluesihteerin palkka.	12. Eduskuntaryhmän toimintakertomus (Tiistai aamuna).
13. Ehdotus eduskuntaryhmälle, puoluetoinikunnan ehdotus.	14. Kunnallinen tiedonantolehti, puoluetoinikunta ehdottaa sellaisen perustamisen lykkääväksi toistaiseksi.	15. Kahden varajäsenen valitseminen puoluepuolestoon.	16. Juvosen ja Villiman erottaminen puolueesta.
Neuvoston jäsenten ehdottamia asioita.			

KAJAANIN SOSIALISTINEN
PIIRITOIMIKUNTA

KAJAANI TYÖVÄENTALO
Puhelin 97

Kajaani *Lähi* kuun *28 p:nä* 1920.

(*Lähte n:o 62.*)

Sos. Dem. Puolue *toimikunta,*
Helsinki.

Viittamalla Kirjelmämme 10/8 20,
joka sisälsi anomuksen n. s. Alurman-
in legioonin lahjoitusrahastoja pöytä-
lomme tarkoitettujen rahastojen luovut-
usta, sekä vastauksemme sen johdos-
ta 17/8 20. Mutta kun sen jälkeen siinä
asiasta vielä mitään kuulunut, niin
sen johdosta pyydämme kohteliaisin-
nin kysyä, että milloin toimenpiteisiin
Puolue *toimikunta on ryhtynyt tai*
aitaan ryhtyä pulassa olevassa asi-
assa, voidaksemme toimia sen mu-
kaa järjestäessämme valitustyötä pö-
yristämisellä ensi talven ajalla.

Kunnioitettu:

Pöytä n:o 11. H. H. H.

(Liite n:o 63A)

Suomen sosialidemokraattisen puolueen eduskuntaryhmän

julistus Ahvenanmaan kysymyksessä.

Se kriittillinen tilanne, johon n. s. Ahvenanmaan kysymys. huolimatta puolueemme aikaisemmin tekemästä ehdotuksesta asian ratkaisun lykkäämisestä, on joutunut, velvoittaa meitä, Suomen sosialidemokraattisen puolueen edustajia valtiopäivillä saattamaan julkisuuteen kantamme tässä kysymyksessä.

Ahvenanmaa on kuulunut Suomen valtiolueeseen niin kauan kuin Suomen valtiota on ollut olemassa. Suomen valtion saavutettua entisissä rajoissaan täydellisen itsenäisyyden on Suomen suvereniteetti, myöskin Ahvenanmaahan nähden tullut kiistämättömäksi. Ahvenanmaa kuuluu jo maantieteellisen asemansa takia luonnostaan Suomen ^{valtio-alueeseen} ~~kantonsa~~ alueeseen. Tästä syystä tämän saariston eroittaminen Suomesta rikkoisi Suomen valtio-alueen luonnollisen yhtenäisyyden sekä loihi Suomen manto-retta ja Ahvenanmaata yhdistävän tiheän saariston keskelle maamme taloudellista elämää pahasti häiritsevän valtio- ja tullirajan. Valtiolliset, maantieteelliset ja taloudelliset syyt puhuvat siis Ahvenanmaan Suomesta eroittamista vastaan.

Eivät myöskään kansallisen vähemmistön suojelemista tarkoittavat näkökohdat oikeuta vaatimaan Ahvenanmaan Suomesta eroittamista. Ahvenanmaan asukkaat kuuluvat Suomen ruotsalaiseen väestöön, jolla viime aikoihin saakka on ollut tosiasiallinen johtovalta maan valtiollisessa ja taloudellisessa elämässä. Suomen uudessa hallitusmuodossa on maan ruotsalaiselle väestölle taattu kaikki tasa-arvoisen kansanosan kansalliset oikeudet. Kansallisesta sorrosta Ahvenanmaalla yhtä vähän kuin muuallakaan Suomen ruotsalaisilla seuduilla ei ~~niin ollen~~ voi

puhuakaan. Yhdessä koko Suomen ruotsalaisen väestön kanssa on päinvastoin Ahvenanmaankin väestön kansallinen tulevaisuus turvattu. Tämän lisäksi tarjoo Ahvenanmaan uusi, vuonna 1920 säädetty itsehallintolaki erikoisesti tämän saariryhmän väestölle mitä laajimman itsehallinto-oikeuden ja sen mukana aivan erityisiä kansallisia takeita. Ahvenanmaan väestöllä ei näin ollen ole mitään kansallistakaan syytä vaatia asumansa alueen Suomesta eroittamista. Siihen on sillä sitä vähemmän aihetta, kun Suomen 385,000 henkeen nouseva ruotsinkielinen väestö, josta Ahvenanmaan 25,000 henkeen nouseva väestö siis muodostaa noin 6 prosenttia, tätä eroittamista yleisesti vastustaa.

Ahvenanmaan eroittamiskysymystä on ajettu pääasiallisesti sillä syyllä, että tämän saariryhmän asukkaiden on siten turvattava itsensä mahdollista vastaista kansallista sortoa vastaan. Puolueemme asema eduskunnassa, jonka edustajamäärästä ne muodostavat 40 prosenttia, antaa takeen siitä, ettei ruotsinkielistä vähemmistöä Suomessa millään lain säädäntötoimella tulla sortamaan. Erikoisesti Ahvenanmaahan nähden olemme tehokkaasti myötävaikuttava siihen, että Ahvenanmaan asukkaat saavat nauttia mitä laajinta maakunnallista itsehallintoa ja mitä täydellisintä kansallisuusturvaa.

Puoluekokouksemme vuonna 1919 tekemän päätöksen mukaisesti vastustamme siis pyrkimystä Ahvenanmaan Suomesta eroittamiseksi.

Samalla kun saatamme tämän kantamme julkisuuteen, ilmoitamme, että olemme ehdottaneet Ruotsin sosiaalidemokraattiselle veljespuolueellemme yhteisiä neuvotteluja, jotta tämä Pohjolan kansain keskinäistä ystävyyttä häiritsevä erimielisyys tulisi sovinnossa nopeasti poistetuksi päiväjärjestyksestä myöskin Suomen ja Ruotsin välillä.

Helsingissä, p:nä marraskuuta 1920.

Suomen sosiaalidemokraattinen
Eduskuntaryhmä.

(Lile n: 63 B.)

Suomen sosialidemokraattisen puolueen puoluetoimikunnan ja
eduskuntaryhmän julistus Ahvenanmaan kysymyksessä.

Se kriittillinen tilanne, johon n. s. Ahvenanmaan kysymys, huolimatta puolueemme aikaisemmin tekemästä ehdotuksesta asian ratkaisun lykkäämisestä, on nyt saatettu, velvottaa meitä,, Suomen sosialidemokraattisen puolueen puoluetoimikuntaa ja puolueen edustajia valtiopäivillä, ilmituomaan kantamme tässä kysymyksessä.

Ahvenanmaa on kuulunut Suomen valtioalueeseen niin kauan kuin Suomen valtiota on ollut olemassa, Suomen valtion saavutettua entisissä rajoissaan täydellisen itsenäisyyden on Suomen suvereniteetti myöskin Ahvenanmaahan nänden tullut kiistämättömäksi. Ahvenanmaa liittyykin jo maantieteellisen asemansa takia luonnostaan Suomen mantereeseen. Tästä syystä tämän saariston eroittaminen Suomesta rikkoisi Suomen valtioalueen luonnollisen yhtenäisyyden sekä loisi Suomen manteretta ja Ahvenanmaata yhdistävän tiheän saariston keskelle maamme taloudellista elämää pahasti häiritsevän valtio- ja tullirajan. Valtiolliset, maantieteelliset ja taloudelliset syyt puhuvat siis kaikki Ahvenanmaan Suomesta eroittamista vastaan.

Eivät myöskään kansallisen vähemmistön suojelemista tarkoittavat näkökohdat oikeuta vaatimaan Ahvenanmaan Suomesta eroittamista. Ahvenanmaan asukkaat kuuluvat Suomen ruotsinkieliseen väestöön, jolla viime aikoihin saakka on ollut tosiasiallinen johtovalta maan valtiollisessa ja taloudellisessa elämässä. Suomen uudessa hallitusmuodossa on maan ruotsinkieliselle väestölle myöskin taattu kaikki tasa-arvoisan kansanosan kansalliset oikeudet. Kansallisesta sorros-

ta Ahvenanmaalla yhtävähän kuin muuallakaan Suomen ruotsinkielisillä seuduilla ei näin ollen voi puhuakaan. Yhdessä koko Suomen ruotsinkielisen väestön kanssa Ahvenanmaankin väestön kansallinen tulevaisuus on turvattu. Tämän lisäksi tarjoo Ahvenanmaan uusi, vuonna 1919 säädetty itsehallintolaki erikoisesti tämän saariryhmän väestölle mitä laajimman itsehallinto-oikeuden ja sen mukana aivan erityisiä kansallisia takeita, joiden laajuisia ei liene missään muualla kansalliselle vähemmistölle myönnetty. Ahvenanmaan väestöllä ei näin ollen ole mitään kansallistakaan syytä vaatia asiansa alueen Suomesta eroittamista. Siihen on sillä sitäkin vähemmän aihetta, kun Suomen 355,000 henkeen nouseva ruotsinkielinen väestö, josta Ahvenanmaan 25,000 henkeen nouseva väestö siis muodostaa vain 6 1/2 prosenttia, tätä eroittamista yleisesti vastustaa.

Ahvenanmaan eroittamiskysymystä on ajettu pääasiallisesti sillä syyllä, että tämän saariryhmän asukkaiden on siten turvattava itsensä mahdollista vastaista kansallista sortoa vastaan. Puolueemme, jonka edustajat muodostavat 40 prosenttia eduskunnasta ja joka yhdessä ruotsalaisen puolueen kanssa voi muodostaa eduskunnan enemmistön, on valmis puolestaan toimimaan niin, että ruotsinkielinen vähemmistö Suomessa on aina saava nauttia täydellisiä kansallisia oikeuksia. Erikoisesti Ahvenanmaahan nähden olemme tehokkaasti myötävaikuttava, että Ahvenanmaan asukkaat saavat nauttia mitä laajinta maakunnallista itsehallintoa ja mitä täydellisintä kansallisuusturvaa.

Puoluekokouksemme vuonna 1919 tekemän päätöksen mukaisesti ilmoitamme senvuoksi vaativamme Ahvenanmaan pysyttämistä Suomen yhteydessä.

Tämä ei kuitenkaan sisällä sitä, että hyväksyisimme kaikkia niitä toimenpiteitä, joihin Suomen hallitus Ahvenanmaan kysymyksen yhteydessä on ryhtynyt ja joista osa on ollut omiaan suuresti häiritsemään asian tyyntä selvittelyä.

Samalla kun saatamme tämän julkisuuteen ilmoitamme, että

olemme ehdottaneet Ruotsin sosialidemokraattiselle veljespuolueellemme yhteisiä neuvotteluja, jotta tämä Pohjolan kansain keskinäistä ystävyyttä häiritsevä erimielisyys tulisi sovinnossa nopeasti poistetuksi päiväjärjestyksestä myöskin Suomen ja Ruotsin välillä.

Helsingissä, päivänä marraskuuta 1920.

Suomen Sosialidemokraattinen Puolue
Puoluetoimikunta.

Kalle Lahti *J. Tainio*

Suomen
Sosialidemokraattinen Eduskuntaryhmä.

Kalle Lahti *A. E. Leino*